స్టేషను పంపు

[కథలు]

చలం

బిజలీ పబ్లికేషన్స్,
విజయవాడ.

2

తొలి కూర్పు
జూలై 1953

వెల : రూపాయి

ముద్రణ :
కల్యాణి ప్రెస్, విజయవాడ.

స్టేషను పంపు

ఆమెని మొదట రైలుస్టేషన్ నీళ్ళపంపుదగ్గిర చూశాడు సూర్యారావు. అతనికి ఆవూరు గూడ్సుస్టేషన్‌కి బదిలీ ఐ, ఆమెను చూసీ, తనకి టిక్కెట్లుఇచ్చే గుమాస్తాపని అయివుండ కూడదా అనిపించింది. ఆమె తక్కిన ఆడవాళ్ళతో రాదు నీళ్ళకి. వాళ్ల తగూలతో కలవడం ఇష్టంలేకనేమో? అందుకనే అతను గుడ్సుషెడ్డు తాళంవేసి ఆలస్యంగా సాయింత్రం ఇంటికిపోయేప్పుడు వొంటరిగా కనబడ్డది ఆమె. బిందినిండి నీళ్ళు కిందికి గంతు లేస్తున్నాయి; తూర్పున పచ్చగా మెరుస్తున్న మబ్బులోంచి తళ తళమంటున్నాయి కిందికి దొర్లుతూ. నడినెత్తి ఫాల్గుణమాసపు చంద్రవంక వంక చూస్తోందేమో ఆమె గంగరావిచెట్టు ఆకుల మధ్యనించి, ఆ ఇనపకడ్డీమీద చేతినానించి, గడ్డం చెయ్యిమీద మోపి, కళ్ళని పైకెత్తి, నిర్జనమైన ప్లాట్‌ఫారంమీద. దూరంగానే నిలబడి చూశాడు, తొరగా నడుస్తున్నవాడల్లా చప్పున ఆగి. ఆమె రెండు నిముషాలైనా కదల్లేదు. లేదు. ఆమె ఏమీ చూట్టంలేదు. ఆకాశంలోనూ లేదు, భూమిమీదా లేదు, ఆ మనసు. గతంలోంచి ఏ ఫిల్ముని తిప్పుకుంటోంది—మనోనేత్రంముందు. అతను తనతోవని మార్చి ఆమెవేపుగా దగ్గిరదాకా వొచ్చిందాకా ఆమె అతనివేపు చూడనేలేదు.

"నీళ్లు పోతున్నాయి."

తన కంఠంలోంచే వొచ్చింది ఆ శబ్దం.

నిదానంగా అతనివంక చూసింది. కాని అతను ఇంకా ఆమె మనోకాశంలోకి వెళ్ళినట్టు లేడు. చెవుడా? మూగా? కాని ఆ పెదవులు, కళ్లు! ఆమె కనపడకపోతే మళ్ళీ, తన నిత్యజీవితంలో పెద్ద లోపం ఏర్పడుతుంది. చుట్టూ చూశాడు. ఎవరూ లేరు. నిద్రపోయే కుక్కా, పట్టాలలో వెతికే మేకా, పైన యింకా కళ్లు బాగా కనపడని చంద్రవంకా మూగసాక్షులు.

"బిందె ఎత్తనా?" అన్నాడు దగ్గిరికి వెళ్ళి.

సంధ్య కాంతిలో అంత మెత్తగా నున్నగా....ఆ మెత్తదనం వుత్తమోసం—ఆ చేతులు ఎత్తుబుజాలు—ఆ పమిట దృఢత్వం ....శాంతపరుస్తో కళ్ళని—ఆమె నడుంతీరు నుదిటిమీది బరువుజుట్టు వొంపు. నుదిటి నలుపుమెరుపు మీద జుట్టు నలుపుమెరుపు - లోకపు చీకటిపైన ఆకాశం చీకటి - దాంటో ఎత్తుపల్లాలలో తళంకుల నొక్కులు - సంధ్యకాంతి దాక్కుంటోంది జుట్టులో రాత్రికి జడిసి. ఎర్రచీర, జడపైని ఒక్క చక్కని గంగరావిపువ్వు.

చూసింది అప్పుడు నిదానంగా, చిరునవ్వు తనమీద - ఓ నిమిషపు సంబంధం.

"ఎత్తుకోగలను, తీసుకువెళ్లలేను"

"రోజూ తీసుకెళ్లవా?"

"రోజూ ఇంతే!"

"జబ్బా!"

"ఊ"

కంఠంలోంచి పెదవుల చివరికి నవ్వు హాస్యంచేస్తోంది తనని.

"ఏం జబ్బు?"

"ఇక్కణ్ణించి పోలేకపోవడం"

"ఏమి?"

నవ్వుతో అతనివంక చూస్తోంది.

"ఏం లేదు వెళ్ళడానికి .... బావుందికదూ ఇక్కడ?"

"ఊఁ"

"మీరు వెళ్ళాలిగావును?"

ఛాలెంజి.

"అక్కర్లేదు"

"అయితే రండి. కూచోండి."

ఆ పళ్ళెం గట్టువంక చూసింది.

అడుగు వెనక్కి వేశాడు.

పకపక నవ్వి బిందెని సునాయాసంగా ఎత్తుకుని చక్కా వెళ్ళిపోతోంది.

"మరి వెడుతున్నావేం?"

"వెళ్ళకపోతే వూరుకుంటారు?"

"ఎవరు?"

"మీరు."

"నేనా?"

"ఈ స్టేషను మీదేగా!" అని వెడుతోంది.

"ఈవాలిటికి వెళ్లండి. ఎవరన్నా కోప్పడతారేమో? ధైర్యమాలోచించుకుని రేపు మళ్ళీ రండి, కూచోవాలనివుంటే"

వెళ్ళిపోయింది దూరంగా. బిందె బరువుతో వొంగిన ఎడంభుజంతో బిందె అంచువొంపులో వెన్నెల మొదటిరేఖ.

అట్లానే నుంచున్నాడు ఆమె పోర్టర్ల ఇళ్ళవెనక మలుపుతిరి గిందాకా.

మర్నాడు సాయంత్రం ఐదింటినించే అతని దృష్టి గుడ్సు షెడ్డు తలుపులోంచి పట్టాలూ, ప్లాట్‌ఫారం దాటి నీళ్ళపంపువేపు. రిజిష్టరులో చివరికూడికలు తప్పిపోయి మరీ ఆలిశ్యమౌతోంది. చంద్రవంక ఇంకొంచెం తూర్పుకి వొంగి నిన్నటి పరిచయాన్ని జ్ఞాపకంచేసింది. తోళ్ళవాసనని నెట్టి గాలివీస్తోంది దక్షిణంనుంచి వసంత రహస్యాల్ని రక్తానికి పలుకుతో. తీరా తలుపుమూసే సమయానికి ఆ స్టేషన్‌తో ఏమాత్రం పనిలేని కాళీపెట్టెల గుడ్సు బండి నీళ్ళకోసం దీర్ఘంగా ఆగింది గంగరావిచెట్టు చివరకూడా తనకళ్ళ బడకండా.

తనగది ఎత్తునుంచి గులకరాళ్ళమీదకి పట్టాలదగ్గిరికి జారి, రాక్షసిబొగ్గుల్ని తప్పించుకుంటో ఆ బోలుపెట్టెల గోడ నీడలో నడుస్తున్నాడు చాలా గొప్పముహూర్తాలు మించిపోతున్నట్లు ఇన్ని డబ్బాలు ఎక్కడ దొరికాయో తగిలించుకోడానికి ఆ రైలుకి! ఆ పెట్టెల సందుల్లోంచి వుత్త ప్లాట్‌ఫారం ముక్క దానివెనక నాలుగు ఇనపకమ్ములూ, కనపడతాయి. అన్నిసందుల్లోంచీ అంతే, అమ్మా! నీళ్ళపంపు, దానికింద అదే ఇత్తడి బిందే, దానిమీద తెల్లని వెన్నెల మెరుపుచార, కారిపోయే నీళ్ళలో. కాని ఆ బిందెకి అర్థంలేదు. విప్పేసిన రవికమల్లే వుత్త అర్థంలేని బిందె పక్కన పైన వుత్త గంగరావిచెట్టు. ఇంక ఎన్ని సందుల్లోంచి చూసినా ఏమీలేదు. వుత్త కటకటాలు.

గార్డుపెట్టె. ఎన్నిమైళ్ళ దూరం నడిచాడో తనమనసులో తాను. ఒక్కొక్క కొయ్య బద్దీ ఒకదాటలేని అడ్డం. అబ్బో చాలా

మారం వొచ్చాడు ప్లాటుఫారం దాటి. నాలుగు గజాలు మను షుల కొలతప్రకారం. ఎదురుగా గార్డుపెట్టె, గుమ్మంలో గార్డు. తెల్లటి సూటు, మెరిసే బూడ్సులు. అతనిముందు పెట్టె గుమ్మం లోకి కాలు ఎత్తిపెట్టి, వొయ్యారంగా ఆమె, ఆ గార్డుతో నవ్వుతో. తను వెళ్ళిపోయి ఏంచెయ్యడం? వెడుతున్నాయి కాళ్లు. గార్డు చూశాడు అతన్ని. ఏదో అంటున్నాడు. కాని తను ఆగ కూడదు అనుకుంటూనే.

"హల్లో! ఛార్లెస్!" అన్నాడు.

"హల్లో! సూర్యారావు? ఇక్కడికిమార్చారా ఏమిటి నిన్ను! బావుందా?"

"చాలాబావుంది." అని ఆమె. ఎందుకు తనతో ఆ హాస్యం!

"ఏం బావుంది?"

"సంపాదన," అని ఆమె

"ఏం సంపాదన?"

"వెన్నెల సంపాదన"

"వెడతానోయ్," అని తాను, ముందుకి ఓ అడుగు. వీపు వెనక పెద్దనవ్వు. కోపంతో వెనక్కి తిప్పాడు మెడ.

"నీళ్ళు కారిపోతున్నాయి," అని ఆమె.

"కారిపోతే"........"

"వెళ్ళి పంపుతిప్పేయండి. కంపెనీనీళ్ళు" అని ఆమె.

"తిప్పుకో"

"నేను మాట్లాడుతున్నాను, కనపట్టంలేదా?"

ఛార్లెస్ బిగ్గిరిగా నవ్వుతున్నాడు.

"రావోయ్, వెళ్ళకు"

"నే నెందుకోయ్ మధ్య."

వెళ్ళిపోయినాడు చిరచిర, మళ్ళీ ఆ పెట్టెల్ని రెండో వేపునించి ప్రదక్షిణం చేసుకుంటో. సందుల్లోంచి అటువేపు చూడ్డానికి ఇప్పుడు ఏమీలేదు. కంకరని చూపుతో కాలుస్తో తొర తొరగా గేటులోంచి తన ఇంటోకి, వొంటరిగా బావురుమనే రైలువాళ్ల పిసినికొట్టు గదిలోకి. కాని నిన్నటికంటె ఎంత చీకటి ఇవాళ! ముందువాకిట్లో టీకి కొంచెం నీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు కుం పటిమీద. కప్పు గొల్లభామ పాలడబ్బా పెడుతున్నప్పుడు రైలు కూతకూసింది. ఇంక వెడితే స్టేషన్‌పంపుదగ్గిరికి. ఛీ! సిగ్గయినా లేదు తన మనసుకి! ఎందుకో కోపం అతనికి తెలుసా?

దొడ్లో గబగబ డబ్బాతో బోర్లించుకుంటున్నాడు కాలే వొంటిమీద చన్నీళ్లు. తుడుచుకుంటో వొచ్చాడు మరిగే నీళ్లపని పట్టించడానికి. కుంపటిమీదనీళ్లగిన్నె కిందపడిపోయింది. కప్పు ఏదీ? కుర్చీమీదికి ఎట్లా వెళ్ళింది? కప్పునిండా టీ. ఎవరు? వీధి గుమ్మంలోకి ఓఅంగ. బెదిరిచూసే బిళ్ళగన్నేరుపువ్వు పక్కన నీళ్ళ బిందె. బిందె మూతిలో ఇరుక్కుని కూడా బిగ్గిరిగా నవ్వుతో చాపలాగా తేలే చందమామ. బిందెని మోసిన బుజా లేవీ? వొస్తుందిలే. లోపలికి వొచ్చి వేడిటీని ముద్దుపెట్టుకున్నాడు.

"బావుందా?"

అక్కడేవుంది మాలతి పొదవెనక. ఎవరునాటారో ఆ తీగెని! ఈనాటికి ఆమెని దాచింది. ఏంమాట్లాడదామన్నా తోచ లేదు. కప్పుతోటే అటు నడిచాడు. ఆ తీగెచుట్టూ తిరిగి ఇటు వొచ్చింది ఆమె. సరిగా సినిమాలోమల్లే తిరుగుతున్నారు. పాట లేదు. అంతే భేదం.

చప్పున ఎదురు తిరిగింది.

నవ్వుతో అతని బుజాలమీద చేతులేసి వేడిమూతిమీద ముద్దుపెట్టుకుంది.

"ఛీ, చార్లెస్ ఎంగిలి."

అవును అదీ సంగతి. అతనిబాధ శబ్దరూపంలో వొస్తేనే గాని అతనికి అర్థంకాలేదు. అవును వొంటరిగా....ఆ రెండోకాలు కూడా ఆ పెట్టెలోకి ఎత్తి....సాయింత్రపు చీకట్లమూల-అతని సీటు వెనకాల-వుత్త ముద్దులేనా?

"ఆ ఎంగిలేదో ఇదివరకే అయింది. టీని రుచిచూడ కుండానే పెట్టానా ఆ కుర్చీమీద?"

టీకప్పుని అమాంతం కిందవేసి కొట్టాడు. ఆమె తెల్లచీరె పసుప్పచ్చ అంచుమీద చింది ఇంకిపోయింది, టీ.

"అయిందా? ఇంకా వుందా కోపం?"

నవ్వుతో తన భుజంచుట్టూ చెయ్యివేసింది.

"పో, సిగ్గులేనిదానా!"

అని తోసేశాడు, నవీనప్రవరాఖ్యుడు.

"అబ్బా!" అంది వరూధినిమల్లేనే!

పింగాణీ పెంకు కాలుకింద ఎర్రనయింది. దుమ్ములోకి వొరిగింది, పాపం. పడకుండా పట్టుకున్నాడు, నడుంచుట్టూ చేతులేసి.

ఆమె అతని మెడపట్టుకు వేళ్ళాడింది.

పెట్లోకి మోసుకెళ్లాడు.

"వాకిలితలుపు వేసిరండి."

"బిండె"

"ఔను లోపల పెట్టండి."

బిందెనీ, చందమామనీ లోపల పెట్టి తలుపు గడియవేసి నిమిషంలో వొచ్చి, కాలుకడిగి, తుడిచి, కట్టు కట్టాడు. ఆమె నవ్వు వింటే తన ఆదుర్దాకి సిగ్గు.

"ఇంక రా"

"ఎట్లారాను? కాలు తెగిపోయిందిగా?"

"అంతమాత్రానికేనా?

"అంతమాత్రానికే ఇంతకట్టు! కాలుమీదనే వొలికి పోయిందా మీ దయ కాస్తా?"

"లేదు. ఏంచెయ్యాను చెప్పు."

"నన్ను లేవతీసి తీసుకువెళ్ళండి."

చంకలకింద చేతులు కలిపి లేవతీశాడు ఆమెని. తన బరువునంతా, నడుంపైన అతనిమీద జేరవేసి నడిచింది రెండడుగులు. బాధతోనిండిన ఆమెకళ్ళని మృదువుగా ముద్దుపెట్టుకున్నాడు. వాకిటివేపు నడిచారు, బైట వెన్నెలకాంతి నీడతో నిండిన ఆ చీకటి గదిలోంచి.

"ఇంటిదాకా నడవగలవా?"

"నన్నిట్లా తీసుకుపోగలరా?"

"ఆ"

"ధైర్యమే!"

వెక్కిరిస్తోంది. అతని చిన్న క్యాంపుకాట్ దగ్గరిగా వెడుతున్నారు. "అమ్మో!" అని బాధతో అరిచి దానిమీద పడిపోయింది ఆమె, అతని మెడని ఉరివలె కావిలించుకున్న చేతులతో.

అతన్ని తనవెంట లాక్కుంటో గోడవేపు తిరిగి దిండులో తల దూర్చుకుంది.

"ఏమిటి? ఏమిటి? ఏమయింది?"

ఆమె నిలువునా వొణికిపోతోంది. కన్వల్షన్స్! ఏం చెయ్యాలి? లేవబోతున్నాడు. కాని ఆమె చెయ్యి అతని మెడ చుట్టూ వేసిన ఉచ్చునుమాత్రం వదలనే లేదు.

"ఏమిటి? ఏమిటి? నా ప్రాణం! ఏమిటి?"

ఇంకా దగ్గిరికి లాక్కుంది ఆమె చెయ్యి, తన పక్కనించి అతని ముఖాన్ని తన రొమ్ముకేపు. నవ్వుతోంది.

"నువ్వా! ఎంతటక్కరివి!"

* * * *

చంద్రుడు చుట్టు తిరిగి ముందువాకిలినంతా నీడపడేశాడు, వాళ్ళు వొచ్చి బైట నుంచునేప్పటికి.

"వెడతాను."

"వుండు, వొక్కనిమిషం కూచో."

ఆమె గుమ్మం మీద కూచుంది. అతను ఆమెపాదాల దగ్గిర కూచున్నాడు. దూరంగా బిందె ఏమీ ఎరగనట్టు చంద్రుడు కనపడని ఆకాశంవంక చూస్తోంది. చాలాసేపు అతను మాట్లాడ లేదు. నిజమా అన్నట్టు ఆమె చేతులూ, తొడలూ, మెడా తాకి చూసుకుంటున్నాడు.

"ఇంక వెళ్ళనీ"

"చూడు, నేనేం చెప్పలేకపోతున్నాను. ఏం చెప్పినా నీకు అర్థమౌతుందో లేదో. నాకు నువ్వు—"

ఆగాడు.

"మాట్లాడకు. నాకు తెలుసు."

"ఎట్లా?"

"ఎట్లానైతేనేం? తెలుసు కాని, నేను చెప్పేది విను."

"చెప్పనక్కర్లేదు. వినను."

"వినాలి. తప్పదు."

"ఏమీ వినను. పద."

"వినాలి. చాలా ముఖ్యం. ఇంతే. రేపు పొద్దున్ననుంచి నన్ను నువ్వు ఎరగవు. నిన్ను నే నెరగను" అంది ఆమె.

"అదేమిటి?"

"ఏమీ అడక్కు; అంతే."

"నిజమా?"

"నిజమే."

"ఎందుకట్లా?"

"అంతేగనక."

"నే నేమైనా...."

"ఏంలేదు నువ్వు...."

గుమ్మంనించి జారి అతన్ని రొమ్ముమీద తలపెట్టి కావిలించుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది.

"అంతేలే" అంది చప్పున. మబ్బులేని ఆ వాన నిమిషంలో మాయమయింది.

"నాప్రాణం ఇస్తాను నీకు. అదే నేను చెప్పాలనుకుంది" అన్నాడు.

"నీ పాదాలుపట్టి నిన్ను వేడుకుంటాను, నన్ను మరిచిపో."

"ఇంక కనపడవా?"

"కనపడక ఏమౌతాను?"

"ఐతే నేనూరుకోను."

"వూరుకునితీరాలి."

"చూస్తాను కదూ! నిన్ను ఇప్పణ్ణించీ వెళ్ళనీను."

అని నుంచున్న ఆమెని కౌవిలించుకున్నాడు. ఆమె గట్టిగా కౌవిలించుకుంది. కళ్ళు తెరిచేప్పటికి ఆమె లేదు. బిందె మాత్రం వుండిపోయింది ఆ వింత సంఘటనకి సాక్షిగా.

అట్లా వాకిట్లో కూచుని ఆలోచిస్తో ఎప్పుడు నిద్రపోయి నాడో సూర్యారావు, కళ్ళు తెరిచేప్పటికి చాలా పొద్దెక్కింది. బిందె లేదు. రాత్రి తలుపు గడియవెయ్యడంకూడా మరిచిపోయి నాడు గావును.

మర్నాడు సాయంత్రం నున్నని ఇనప కడ్డీల్ని వెండికించ మార్చే సాయంత్రం, వెన్నెలలో పంపు దగ్గిరికి నడిచాడు. నీళ్ళు పట్టుకుని అప్పటికే వెళ్ళిపోతోంది అమె. కొంచెం ధైర్యంచేసి అటే నడిచాడు తనుకూడా. అతనికి నమ్మకం రావటంలేదు నిజంగా ఆమె మాట్లాడదని. బిందెబరువుతో జాచుకున్న నడుముని చూస్తో మళ్ళీ ఆ నడుముకింద నించి చేతులు పోనిచ్చి తన దగ్గిరికి వరసగా లాక్కోకుండా ఎట్లా బతికగలడు? అనేదే ప్రశ్న.

"న న్నెరగరని చెప్పలేమూ? వెళ్లండి, వెళ్ళండి. ఇంక రాకండి."

"ను వ్వెవరో నీ భయ మేమిటో చెప్పాలి."

"నేనేం చెప్పను. నేను రాను. మీరు వెళ్ళిపొండి. చెపు తోంచే మనిషి కామా?"

"ఎవర్నన్నా అడుగుతాను నీసంగతి."

"కానీండి. ఎవరన్నా చెపుతారు. ఇంక పోండి. నావెంట రావొద్దు."

"వీల్లేదు. నీ యింటిదాకా వొస్తాను."

"నా ఇంటికా! దేవుడా! ఇదేం పోరు! పో. నా మొగుడూ, నా సంసారం, పిల్లలూ....ఇదేం గొడవ తెచ్చిపెట్టుకున్నాను?"

"నేను వెళ్ళను."

ఆగింది ఆమె.

"నేను అరుస్తాను; వెళ్లు." అని భయంతోచుట్టూచూసింది.

వాళ్లు ఈతచెట్లవెనకగా వున్నారు. వాటిని దాటారంటే పూరిఇళ్లు కనపడతాయి.

"నేను వెళ్లను." అని బుజం పట్టుకున్నాడు.

"రా నాతో రా ఇప్పుడు" అన్నాడు

ఆమె చప్పున బూతులు ప్రారంభించింది, మొగాడికి ములుకులమల్లె గుచ్చుకునేవి. నివ్వెరపోయి చూశాడు అతను. తిడుతోంది, వుమ్మేసింది.

"ఇంక ఒక్క అడుగు కదిలావా అందరి ముందు నీ మొహాన ఉమ్మేస్తాను. పో."

అని చప్పున చిర చిరా వెళ్ళిపోయింది.

ఏమి అర్థంకాక, తన చెవుల్ని నమ్మలేక, అసహ్యపడి మళ్ళీ అసహ్యాన్ని నిలుపుకోలేక, ఇంటికి వెళ్లాడు. నిండారు వెన్నెల. రక్తాన్ని పిలిచి పలికించే దక్షిణపుగాలి. ఎటు చూసినా ఆమె అందం. ఆరాత్రి—ఆమె తనని ఎంతకాంక్షతో తీసుకుంది? స్త్రీ ఆవిధంగా కోరి సంతోషించడం పుస్తకాల్లోకూడా చదవలేదు అతను. అసలు వుంటుందని అనుకోలేదు. ఏం చెయ్యాలి? ఆమె

తన రక్తంలోకి ఎక్కింది. వొదలదు. చీకటిపడ్డాక ఎత్తుకువొస్తే బలవంతంగా! ఆమె ఇల్లు తెలుసుకుని వెడితే! ఆమె తిట్టిన పాడు తిట్లు సులభంగా మర్చిపోయినాడు. మర్చిపోకపోతే ఏ పురుషుడు ఏ స్త్రీతో కాపరం చెయ్యగలడు?

మర్నాడు సాయంత్రం దూరంగా పంపుదగ్గర ఆమెని చూపించి పోర్టర్ని అడిగాడు ఆమె ఎవరని.

"అదా తప్పుడుముండ." అని ఇంకా రెండు తిట్టాడు.

"ఆమె ఎవరు చెప్పు?"

"నామాట వినండి. శుభ్రంగా పెళ్ళిచేసుకుని ఓ అమ్మ గార్ని తీసుకురండి. ఈ పాడుముండలజోలికి పోయి చెడి పోకండి" అన్నాడు.

ఎవర్ని పలకరించినా నీతిబోధ చేసేవారేకద.

కాని ఆ పంపుదగ్గిర నీళ్లు పట్టుకుంటో వొయ్యారంగా, కళ్ళు పైకెత్తి, ఎవరిలక్ష్యమూ లేకుండా ఆకాశం నీలాన్ని గమనించే ఆమెలో దోషం అతని హృదయం నమ్మనంది. ఆరాత్రి ఆమె రొమ్ము–ఆమె మాట–ఆమెతీరు తనమీది దయ–ఆమె? ఈ మాటలు వీడు?

రెండురోజుల్లో మళ్లీ ఛార్లెసు గుడ్సురైలు వొచ్చింది. తను చూసేప్పటికే రైలు కదలబోతోంది. చివరి నిమిషంలో నవ్వుతో అతని పెట్టెలోంచి దూకింది ఆమె. రైలు వెడుతో గార్డు పెట్టి దగ్గిరికి రాగానే ఛార్లెస్ సూర్యారావుతో

"ఆ అమ్మాయి సంగతి వొదిలెయ్యి బ్రదర్. అటు పోకు" అన్నాడు.

"వీడి సొమ్ముగావును ఆ అమ్మాయి! దొంగవెధవ. నీతి చెపుతున్నాడు" అనుకున్నాడు. వీడుకూడా నీలిబోధలేనా?

ఇంట్లోకి వెళ్లాడు. టీమీద బుద్ధిలేదు. ఇంకా చంద్రుడు ఉదయించలేదు. అగ్గిపెట్టెకోసం కోటుజేబుదగ్గిరికి వెళ్లాడు. వెనకనించి చీకట్లోంచి కావిలించుకుంది ఆమె.

"నీ దిగులుని భరించలేక వొచ్చాను. పదినిమిషాలు రా....కోపమే! తిట్టాననా? తిడితేగాని పోవుకదా! ఏంచెయ్యను?" అంది దిగులుగా! లాగుతోంది బుజాలు పట్టుకుని.

"పో, నన్ను ముట్టుకోకు." అని పెద్ద బూతువిసిరాడు, ఆమెని తోసేశాడు. ఆమె కదలక నుంచుంది. ఏడుస్తోందా? అతనికోపాన్ని తుడుస్తున్నట్టు దగ్గిరికి వొచ్చి చంపలమీద చేతులు వేసి,

"నీదాన్ని కాదూ! నీకోసమే. నీకోసమే, నమ్ము. రా రా. దగ్గిరికి రా. వెళ్ళిపోవాలి. రా"

ఎట్లా తప్పించుకుంటాడు ఆ కౌగిలిలోంచి? ఏమైనా అట్లాంటి కౌగిలి జన్మలో ఎప్పుడో ఏ అదృష్టంవల్లనోగాని లభ్యంకాదని తెలుసు అత కి. పసివాయిడు కాదు.

మాట్లాడకుండా దగ్గిరికి తీసుకున్నాడు ఆమెని. ఆమె ఎంత తొందరపెట్టా వెళ్ళడం పదినిమిషాలల్లా అరగంట దాటింది, మంచి యవ్వనంలో ఒకరికొకరు ఎదురుపలికే రక్తాలతో. కాలం అనేది కొలత లేదు వాళ్లకి.

తలుపు తెరిచి ఇటూ అటూ చూసి చల్లగా జారిపోయింది ఆమె చీకట్లోకి. ఆమె వెళ్లిన దిక్కుకే చూస్తో నుంచున్నాడు. హోటలుకి వెళ్ళాలి, కాని ఇప్పుడేం తొందర? గడిచిన అరగంట

అద్భుతాన్ని నిదానంగా తీరికగా నెమరువేస్తో, అట్లానే వుండి పోయినాడు.

అతని వీపువెనక పిల్లిమల్లే దగ్గిరికి జరుగుతున్న ఆకారాన్ని గమనించాడా? మెల్లిగా చెయ్యి ఎత్తి అతని మెడచుట్టూ చెయ్యేసి,

"ఈసారి దానికేసి కన్నెత్తావా—చచ్చావే"

అనడం, అతని నెత్తిమీద గట్టిగా కొట్టడం ఒక్కసారే జరిగాయి ఆ సూర్యారావు వేసిన కేకకూడా బిగ్గిరిగారాలేదు. ఆ ఆకారం అట్లానే చీకట్లోకిపోయింది.

అతని చిన్నకేకకే చుట్టుపక్కవాళ్ళు వొచ్చినట్టున్నారు. తెల్లారి కళ్లు తెరిచేప్పటికి ఆస్పత్రిలో వున్నాడు.

పాపం, ఆమె ఇందుకుగాను తనని అంత భయపడి జాగ్రత్తపరిచింది.

సూర్యారావు రైల్వేలో చేరాడన్నమాటేగాని, అతను చాలా పాప్యులర్. అతని మిత్రబృందంలో కాలేజిలో చదివిన ఏణ్ణర్థంలో గొప్ప ఫుట్‌బాల్ ఆటగాడు అతని ఆటమిత్రులు రౌడీలూ, వొస్తాదులూ అతనికి ప్రాణమిస్తారు. ఆరోజే ఒకతనికి ఉత్తరం రాశాడు మూడో రోజుకి ముగ్గురు దిగారు. వాళ్ళతో ఏమీ చెప్పలేదుగాని, తనకి నయమయిందాకా వుండమన్నాడు. అంతకన్న వాళ్ళు చేసేపని వాళ్లకేం లేదు గనక వుండిపోయినారు. పైగా సూర్యారావుమీద చాలా ప్రేమ వాళ్ళకి. అతన్ని ఎవరో కొట్టారని తెలుస్తోనేవుంది. వాళ్ళు మర్యాదస్తులుకారు. తియ్యని కబుర్లు చెప్పి, ఏదో చెడ్డ వ్యవహారంలో ఇరుక్కున్నాడని గ్రహించి, అర్జెంటు పనులమీద తప్పుకుని పోవడానికి. అతన్ని

ఆ కథ ఏమిటో చెప్పమంటున్నారుగాని అతనే ఆలస్యం చేస్తున్నాడు.

అతను ఆస్పత్రిలో చేరింది మొదలు ఎవరో కుర్రాడు అతనికి తెలీకండా అతని స్థితిని రోజుకి నాలుగైదుసార్లు తెలుసుకుని పోతూనేవున్నాడు. మూడోనాడు జరం తగ్గగానే, భోజనంలోకి మాంసంకూరా పళ్ళూ పంపారు అతనికి తెలీని బంధువులెవరో. అతనికి ఎక్కడా కూడా అంతదయగల బంధువులు లేనేలేరు. ఇంత జరిగినా, ఆ కూరపంపినవారిని ఒక్కసారి చూడాలనే కాంక్ష అతన్ని వొదలటంలేదు.

ఆ కూర ప్రతిపూటా వొస్తూంది. కూర తెచ్చిన అతన్ని పట్టుకుని తన దగ్గిరికి తీసుకురమ్మని మిత్రులతో చెప్పివుంచాడు. రాత్రి ఓ కుర్రాణ్ణి బలవంతంగా లాక్కొచ్చారు.

"ఎవరు పంపుతున్నారు కూర?"

"అక్క."

"ఎవరు మీ అక్క?"

"మా అక్క."

"ఎక్కడ వుంటుంది మీ అక్క?"

"వాళ్ళ ఇంట్లో."

"ఎందుకు పంపుతోంది?"

"మీరు మా అక్కకి బంధువులుగా!"

"మీ అక్కని ఓసారి రమ్మను."

"జరంగా వుంది."

"నయంలేదా? మందు తీసుకుంటోందా?"

"కొంచెం నయంగానే వుంది."

"ఎవరిస్తున్నారు మందు?"

"మందులేదు ఏమీలేదు"

"ఏమి?"

"నేను తెచ్చిపెడతానంటే వొద్దంది."

"మీబావా?"

"మా బావ ఎవరు?"

"మీ అక్కకి మొగుడు లేడా?"

"లేడు."

"ఎవరున్నారు?"

"నేనే."

ఇంకే మదగాలో తెలీలేదు సూర్యారావుకి.

మరి ఎవరు తన తల పగలకొట్టింది?

అతని స్నేహితులు పూరుకోలేదు. వూళ్లో భోగట్టాచేసి వొచ్చారు.

ఆమె క్రిస్టియన్ అమ్మాయి. పేరు లిల్లీ. ఆమె ఒక గార్డు కూతురు. భర్తకీ రైల్లో పనే. రెండేళ్ళకిందట రైలుకిందపడి చచ్చిపోయినాడు. ఆనాటినుంచి ఖాదరనే రౌడీ ఆమెని వుంచుకున్నాడు.

అంతవరకు సూర్యారావుతో చెప్పారు వాళ్ళు. ఇంకేమీ చెప్పవద్దని నిశ్చయించుకున్నారు. ఖాదరే సూర్యారావుని కొట్టి వుంటాడని వాళ్ళ అభిప్రాయం.

మర్నాడు రాత్రి ఎనిమిదింటికి లిల్లీ అతనికి కూరా, పిండివంటలూ తనే తెచ్చింది. ముగ్గురు మిత్రులూ అప్పుడు అతనిదగ్గరే కూచుని వున్నారు. కాని ఆమె వాళ్ళని చూసినటే

లేదు. ఒక్క నిమషం అతనివంక చూస్తూ నుంచుని తనని తను ఆపుకోలేక బిగ్గిరిగా ఏడుస్తూ అతనిమీద పడ్డది.

"కన్నా, కన్నా చచ్చిబతికావా? నాకోసం ఇంత దెబ్బ తిన్నావా? నామూలానే ఇట్లా ఐపోయావా?" అంటూ.

మిత్రులు లేచారు, వెళ్ళాలని.

"వుండండి. వుండండి. వీళ్ళు మనవాళ్లేనా?" అంది సూర్యారావుతో. ఆమె దుఃఖంచూసి ఏడుపువొస్తున్న సూర్యారావు. అవునని తలవూయించాడు. ఆమె చాలాసేపు మాట్లాడలేదు.

ఆమె మెళ్ళోవున్న ఒక్క పూసలహారాన్ని సద్దుతో ఆమె రొమ్ముమంచి చూపు తిప్పుకోలేకపోయినాడు సూర్యారావు.

"నే నింక వెళతాను."

"కాదు. ఏమిటి ఇదంతా? నీకు మొగుడు వున్నాడా?"

"అతనేనా ఇంతరౌడీ?"

"నన్నేం అడక్కు నామాట విని...."

అని ఆ ముగ్గురివేపు తిరిగి,

"ఇతన్ని తీసుకుపొండి ఈ వూరినించి. ఇక్కడవుంటే...."

"వుంటే?"

"నన్ను చూడకుండా వుండలేడు ఈయన! ఆయన చంపేస్తాడు ఈయన్ని ఈసారి గుర్తులేకుండా."

అని చప్పున లేచి వెళ్ళిపోతోంది. ఆ ముగ్గురూ ఫుట్‌బాల్ యోధులు. దాంటో పొడుగాటిమనిషి జాషువా కూచున్నపీట నించే తలుపుకి సునాయాసంగా కాలు జాచాడు. ఆమె ముందుకి పడబోయింది. పడకుండా ఆమెచేతిని పట్టుకుని వెనక్కిలాగాడు. ఆమె బాధతో అరిచింది.

లేచి ఆమె చేతిని చూశాడు. ఆమె మాట్లాడకుండా తల వొంచుకుని నిలుచుంది. చెయ్యి మోచేతిదగ్గర విరిగివుంది. అంతా వాచింది

"చూడరా సూర్యారావ్! చూడు. ఆ ఖాదరేనా విరిచింది?"

ఎంత అడిగినా మాట్లాడదు.

చివరికి సూర్యారావు లేచివచ్చి ఆమెని బతిమాలినా ఒక్క మాట మాట్లాడలేదు.

"ఎందుకు మాట్లాడవు? మేం వున్నాం. చెప్పు నీసంగతి మాతో?"

"మీకు తెలీదండీ. ఈయన్ని తీసుకుని వెళ్ళిపొండి." అంది.

"ఏమిటి తెలీదు మాకు? బూకరించకు. మేం తీసుకు పోము. మాకేం?"

లిల్లీ సూర్యారావుదగ్గిరికి వెళ్ళి పక్కమీద కూచుంది.

"వెళ్లరా? నామాట విని వెళ్లిపోరా?"

"సరేలే. ముందు నీచెయ్యి చూపించు. విరిచేశాడా? విరిచేశాడా? ఎందుకు?"

"అడుగుతారా?"

"అయ్యో! ఎట్లా భరించను?"

"ఇంక నువ్వు వెళ్ళకు ఇంటికి. వొరేయ్ మీరు లిల్లీని మన ఇంటోపెట్టి రక్షించండిరా." అనేప్పటికి ముగ్గురూ నవ్వారు.

పై సంభాషణ జరుగుతోవుంటే వాళ్లు ముగ్గురూ మధ్య మధ్య.

"కుయ్ కుయ్"

"అయ్యో. అయ్యో"

"చుప్, చుప్"

"ఆహా, ఆహా!"

"వొన్సుమోర్"

ఇట్లా అంటున్నారుగాని లేకపోతే సంభాషణ ఇంకా విచారకరంగా నడిచివుండేది.

"ఏమిత్రా? దాన్ని ఎవరూ రక్షించక్కర్లేదు. దాన్నించి నీబోటివాళ్ళని రక్షించాలి"

"ఏమండోయ్, జాగర్త. మీకు తెలీదు ఈయనకి కలగ బొయ్యే ఆపద" అంది కోపంగా లిల్లి.

ఇంతవరకూ ఓమూల కదలకండా కూచుని చిన్న చిన్న శబ్దాలు చేస్తున్న సుబ్బారావు, వాళ్ల ముగ్గురిలో పొట్టిమనిషి, సిగరెట్‌ని కింద పారేసి లేచి నుంచున్నాడు.

"ఏమిటి మహా గొప్పగు మాట్లాడుతున్నావు? నిన్ను వుంచుకున్నంతమాత్రాన వా డెవడో కలియుగ బకాసురుడైనట్టూ, నలకూబరుడైనట్టూ మాట్లాడుతున్నావు? వాడుచేసిన మహాకార్యాలు, చీకట్లో వెనకాలగా వొచ్చి నెత్తిమీద కొట్టడమూనూ, ఆడముండ చెయ్యి విరచడమూనా? మంచిపని చేశాడు. కావలసించేలే నీకు. మేం ముగ్గురమెందుకు? ఎదురుగా వొస్తే మా సూర్యారావే వాడి డొక్కచించి పెట్టేవాడు. నీవెంటబడి మతిపోయింది గాని వాణ్ణి ఓ మానవమాత్రుడు కొడతాడా? మావాణ్ణి ఎందుకు తీసుకుపోవాలి? ఏమీతీసుకుపోము. నరికి పాతేస్తాం. జాగర్త ఆవి చెప్పు ఆ తప్పుడు గాడిదతో. తెలిసిందా? నీవెంటపడ్డ ఈవూరి చచ్చుపీనిగల్ని

ఇద్దర్ని తన్నాడుగావును ఆ మహాయోధుడు! అంతకన్న గజకర్ణుడు లేడనుకుంటున్నావు. కనుక్కున్నాంలే వ్యవహారం! వాణ్ణి అట్టే వెనకవేసుకొచ్చావంటే నిన్నూ తంతాం జాగర్త. ఏమిటో మాటాట్ట, తనని చూడకుండా వుండలేట్ట, ఎందుకు వుండలేడూ? నువ్వేం రంభవా, దమయంతివా? పద, పద. మహా గొప్పగా వుంది. ఇటూ అటూ రెండు తంతేసరి. ఎందుకు చూడకుండా వుండలేడూ? ఏంరా సూర్యారావ్? చూడకుండా వుండలేవా? నిన్నూ తంతేసరి నాలుగు! ఏం ఆడవాళ్లు లేరా ఇంక? ఇదేనా మొనకత్తె! ఏముంచే విశేషం నీదగ్గర...." ఇంకా ఏముందో పరీక్షలోకి వెళ్ళబోతోవుంటే తప్పించుకు పారిపోయింది లిల్లీ. ముగ్గురూ పకపక నవ్వారు. అలిసి గావును గోడవేపు తిరిగి పండుకున్నాడు సుబ్బారావు.

ఖాదర్ని ఆరాత్రే తన్నాలని నిశ్చయించుకున్నారు వాళ్లు. కనపడితే లిల్లీని కూడా. చప్పున సూర్యారావు వాళ్ళవేపు తిరిగి,

"మీకేం బుద్ధిలేదా? దాన్నెందుకురా?" అన్నాడు.

"బతికేవున్నావా? మీ ముగ్గురి అంత్యక్రియలూ ఓసారే చేసి పోదామనుకున్నాం. ఏమిట్రా, ఎందుకు తన్నకూడదూ దాన్ని!"

"అదేం చేసిందిరా?"

నవ్వాడు సుబ్బారావు ఆస్పత్రి అదిరేట్లు!

"అదేంచేసిందిట! ఆ పక్కమీద కూచుని అడుగుతున్నాడు చూడు!"

"ఊవూర్కొచ్చి వీడికి మతిపోయిందిరా!"

"ఆడదిరా"

"అదేం చేసిందా విను. ఏం చెయ్యాలి? ఇట్లాంటి ఆడ వాళ్ళు పబ్లిక్ మెనెస్, ఏమిట్రా వీళ్ళు! వూరికే నడుస్తారా తోవ వెంబడి అందరికిమల్లే! పిర్రలు వూపుతారు. ఇటూ అటూ కళ్ళ ల్లోంచి పక్కచూపులు విసురుతారు. జడని ఇటూ అటూ పంది తోకమల్లె గిరాటేస్తారు. జడని నాజూకుగా తిప్పుతారు. చిన్న చిన్న నవ్వులు నిష్కారణంగా నవ్వుతారు. ఇంక మన సూర్యారావు వంటి బుద్ధిలేనికుక్కలు కయ్ కయ్ మని వెంటబడి, తగూలాడు కుని ఆస్పత్రి చేరుకుంటారు, దెబ్బలతోనో, రోగాలతోనో!" అన్నాడు సాంబం."వారే, కవులే ఈ దొంగపోకిళ్ళని వర్ణిస్తారు కదా! నవ్వితేట, పువ్వులు రాలాయట! ఎండకే మెరుగుపెట్టినట్ట యిందట. ఆ నడకని చూసి హంసలూ ఏనుగులూ సిగ్గుపడతాయిట. తోవ పొడుగునా ప్రేమ స్రవంతి ప్రవహిస్తుందిట. మాటలో కోకిల స్వరాలుట!"

"ఆ కవులు రాయడమేగాని వాళ్ళలో ఒక్కడూ ఆడవాళ్ళ జోలికిపోడు, తంతారని భయం. సూర్యారావు వంటివాళ్ళు ఆ పత్రికలు కొని చదివి ఆ మాటలన్నీ నిజమనుకుని ..."

"ఏంరా? ఆ చలంపుస్తకాలు చదువుతున్నావా ఏంటి?

"ఎవడో కవిరా...."

ఏనాడు నీమోవి
లేనవ్వు పొలుచునో
ఏప్రొద్దు పొడుపులో
నీ ప్రేమ మొలుచునో....

"అన్నాడురా?"

"ఒరే సూర్యారావు! ప్రేమ మొలవడమేమిట్రా?"

"వాడి తలమీద గుంటపడ్డదా! ఇంక దాంట్లోంచి ప్రేమ మొలవడమే తరవాయి"

"ప్రేమ మొలుస్తుందో, ఏం మొలుస్తుందో!"

"ఒరే, ఈ ముండమూలానే కదూ, నువ్వు దెబ్బలు తిని హాస్పటలుకి చేరింది?"

"దాన్నేమనకండి. దానికోసం దెబ్బలుతినడమేకాదు. చచ్చిపోయినా ఫరవాలేదు" అన్నాడు సూర్యారావు.

"దానికోసమేనా? ఏ ఆడదానికోసమైనా సరేనంటావా?"

"దానికోసం"

"ఏమిటా విశేషం?"

"అది దేవత."

"ఎట్లా?"

"అంతా- రూపంలో, మనసులో, సూనృతంలో."

"దేవతలంటే ఇట్టానే వుంటారంటావా?"

"ఈ గ్రామ దేవతా?"

"నువ్వు దేవుడివని ఆ దేవత నిన్ను చేర్చిందా?"

"నిన్ను తన్నిం దెవరు? గంధర్వులా?"

ఈ విధంగా అర్ధరాత్రిదాకా వాగారు. సూర్యారావు తను లేచిందాకా ఖావర్ని కొట్టకండా ఆగమని వాళ్ళని బలవంతం మీద వొప్పించాడు.

మర్నాటి రాత్రినించి ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఆ ముగ్గురూ లేని సమయంలో లిల్లీ వొచ్చి సూర్యారావుదగ్గర కూచుని అతన్ని ముద్దుచేసి పోతోనేవుంది. వాళ్ళు ఎంత వెక్కిరించనీ, తిట్టనీ ఆమె దగ్గిరికి వొచ్చిందంటే, సూర్యారావు ఆమె కళ్ళనంకచూసీ, వేళ్లను

తాకీ ఆమెమాటల మార్దవంలో కరిగిపోయి, 'ఇంక అంతకన్న స్వర్గం ఏముంది?' అని అనుకోడం మానలేదు. ఆ ఖాదర్ని వొదిలి తనతో వుండమంటాడు. దానికి లిల్లీ ఓసారి నవ్వుతుంది, ఓసారి భయపడుతుంది, ఓసారి ఏడుస్తుంది.

"నామీద నీకు నమ్మకం లేదా? ఆ ఖాద రేంచేస్తాడు? వాణ్ణి ఇంక ఎందుకూ పనికిరాకుండా చేసే మాట్లాడతాం నీలో" అన్నాడు.

"వొద్దు, నామీద వొట్టు; అతన్నేం చెయ్యకండి."

"అతనిమీద ప్రేమా నీకు?"

"లేదు."

"నామీద ప్రేమా?"

"ఊ"

"మరి ఇంకెందుకు?"

"అందుకనే" అంటుంది.

ఆ మాటలకి అర్థంతెలీక ఏమిటో తనకి కనపడని వలలో ఇరుక్కున్నట్టు కొట్టుకుంటాడు సూర్యారావు. ఆమెమాటల అర్థం వెతుకుతాడు. ఎందుకు స్పష్టంచెయ్యదూ? ఆడవాళ్ళు అంతేనావును.

"ఏమన్నా వుంటేగా స్పష్టంచెయ్యడానికి?" అంటాడు సుబ్బారావు.

"స్పష్టంచేస్తే ఏముందిరా వాళ్ళ వొంటోగాని, బుర్రలో గాని! అట్లా అందమైన మిస్టరీలో కప్పివుంచబట్టే, ఆ చీరే అంత షోకుగా వుండే, దానికిందది ఇంకా ఎంతషోకుగా వుంటుందో, ఆ నున్నని మెరిసేజుట్టే అంత అందమే, దానికింది బుర్రలో ఎంత అందమైన తెలివివుందో నని భ్రమసిపోతాడు మొగవాడు."

అని నవ్వేతారు ఆతని మిత్రులు.

"ఇంతకీ ఏమంటుందిరా నీ లిల్లీ!"

"ఏమంటుందీ? తానూ నిజమైన లిల్లీనే అనుకుని ఏమెరగనట్టు అటూ ఇటూ విప్పుకుని నవ్వుతోవుంటుంది, బురదమధ్య" అన్నాడు జాషువా.

"ఇక్కడేం బురదలేదు. వొచ్చి నన్ను కోసుకోండి అని ప్రతివాళ్ళనీ దొంగపిలుపులు పిలుస్తూ" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"ఆ ఖాదర్ని కొట్టవొద్దట" అన్నాడు సూర్యారావు.

"ఇంకా?"

"నన్ను వొదలలేదుట."

"చూశారా? ఖాదర్ని ఏంచెయ్యకూడదు. వీణ్ణీ వొదలదు ఆది. వీణ్ణి వాడూ, వాణ్ణి వీడూ నరుక్కుంటూవుంటే కులాసాగా కూచుని చూస్తూవుంటుంది. లేకపోతే తనకేంతోస్తుంది? ఛీ లేవండిరా, పోదాం" అన్నాడు సాంబశి.

"మనవా దేమంటాడో కనుక్కో" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"వాణ్ణి అడిగి లాభంలా, పదండి. మనం చేసేది చేద్దాం."

"వుండండిరా. ఎల్లుండి వెళ్ళిపోతున్నాంగా ఇంటికి, ఒక్క రోజు ఓపికపట్టండి" అన్నాడు సూర్యారావు.

"శనివారం సికింద్రాబాదులో ఫుట్‌బాల్ మేచ్ వుంది, మేం పోవాలి. నువ్వూ రా. ఈ వెధవ రైళ్ళుడుద్యోగ మేమిట్రా నీకు? ఆ నాలుగెకరాల పొలం తగలేసుకున్నావుగాని లేకపోతే నువ్వూ హాయిగా ఫుట్‌బాల్ ఆడుకుంటో తిరిగేవాడివా? కానీ ఎల్లుండినాకా వాయిదా?"

"ఇదంతా ఈ కవిత్వమూ సినీమాలూ చేస్తున్న పని."

"మేం ఆడవాళ్ళ నెరగమనుకోకు. ఆడవాళ్ళ కేమిట్రా! కావలసినంతమంది. కాని ఆ ఒక్కత్తే కావాలని ఈ ఏడు పేమిటి? వీడి ఏడుపుతో అదెంత బెట్టుచేస్తుందో తెలుసా? అంద రికీ అది సులభమే. ఈ కవిత్వం బుర్రలో పెంచుకునే వాడి దగ్గిరే దాని గొప్ప."

"వీడే దాన్ని ఆడది అనడురా. దాన్ని దేవత అంటాడు. అనగానే అది అందని అపరూప రంభగా నటిస్తుంది."

"ఆ సినిమాల్లో చూడు. తెరమీద అందరు ఆడవాళ్ల గుంపులు గుంపులుగా వొస్తారా? ఎవతైనా బాగానే వుంటుంది. కాని ఆ యోధుడు వున్నాడే. ఆ వంకర నాయకి మాత్రమే కావాలని మూడు గంటలసేపు పడరాని అగచాట్లన్నీ పడతాడు. పాడతాడు. వీడి అగచాట్లు చూసి అందరూ అడ్డపడతారు సరదాకి. తండ్రి వీల్లేదంటాడు. ఆ అమ్మాయి పారిపోతుంది. దొంగలు కూడా ఎత్తుకుపోతారు. పాములు కరుస్తాయి."

"పాములేమిటి కప్పలుకూడా కరుస్తాయి."

"ఆడదాన్ని అంతగా గొప్పచేసుకునేవాణ్ణిచూస్తే అంద రికీ కోపమే! అసహ్యమే! ఆ పెళ్ళికూతురికీ అనుమానమే, వీడి పాటలూ, కులుకులూ చూస్తే. అటూ ఇటూ రెండు తన్ని దాన్ని తీసుకుపోక."

"తన్నగలిగినవాడు ఆ పాటలు పాడుకుంటో ఎందుకు తిరుగుతాడురా!"

"ఆ రతన్ చూశావా? దానికి వేరే పెళ్ళి సంబంధం కుదిర్చిందాకా అట్లా చూస్తో వూరుకుంటాడు. ముందుగానే ఆ బండీలో వేసి తీసుకుపోతే ఏ గొడవా వుండేది కాదు. పెళ్ళి

కానిచ్చి ఓమూలకి పోయి, లోకంలో తన కెవరూ లేరని ఏడుస్తాడు."

"ఆ పెళ్ళి అవుతోంటే, అప్పుడు వెళ్ళడు. పెళ్ళి కానిచ్చి తరువాత ఏడుపు ప్రారంభిస్తాడు."

"కొందరికి ఏడుపంటే, చావంటే ఇష్టంలాగుంది. మన సూర్యారావూ ఆ జట్టులోవాడులాగే వున్నాడు;"

"ఒరే సూర్యారావ్ పోనీ సినిమాల్లో చేరరాదురా నువ్వు"

"హారే నోరు మూస్తారా? లేచి తన్ననా? ఇంక పొండి, నిద్రవస్తోంది. ఎల్లుండివాకా వాయిదా."

అంతటితో నవ్వుకుంటో లేచిపోయినారు వాళ్ళు.

ఆ ఎల్లుండి వొచ్చేప్పటికి ఎవరి ప్రయత్నం లేకండానే వ్యవహారం దానంతట అదే తీరిపోయింది.

ఆ మధ్యాన్నం ఆస్పత్రినించి డిశ్చార్జి ఐన సూర్యారావుని ఇంటికి తీసుకుపోయినారు.

ఆరాత్రి బైలుదేరి ఖాదర్ని తన్నడం డిస్కస్ చేసుకుంటున్నారు. ఆ లిల్లీ ఇంటికిపోయి ఇద్దర్నీ ఓసారే కలుసుకోవాలని వాళ్ళ ఉద్దేశ్యం. ఇంతలో తలుపు తెరుచుకుని బూచివాడిలాగు ఒక లాటీతో వాళ్ళముందు సాక్షాత్కరించాడు ఖాదర్. నీలుగుతూ గోడలకి జార్లబడివున్నవాళ్ళు కాస్తా ఆ లాంతరు గుడ్డి చీకట్లలో భయంకరరూపాన్ని చూస్తూ వుండిపోయినారు.

"ఎవడ్రా నన్ను తంతానంటున్నాట్ట....(బూతులు) తన్నండిరా. నరికి ఇక్కడే పాతేస్తా" అంటూ వాళ్ళవంక చుట్టూ చూశాడు.

"ఎవడ్రా నువ్వు!" అన్నాడు సాంబ. శివ రావు

"నీ అక్క మొగుణ్ణిరా" అని లాఠీ ఎత్తాడు. వాడి కాళ్ల సందుకు ఒక్క మాకులో పాకాడు సుబ్బారావు. ఖాదర్ బోర్ల బొక్కలా పడ్డాడు సూర్యారావుమీద. రెండు నిమిషాల్లో లాఠీ లాగెయ్యడం, ఖాదర్ దవడమీద నాలుగు గట్టివి—ఇంక రెండు నెలలవరకు ఆ దవడ పనిచెయ్యకండా – ఇచ్చుకోవడం జరిగింది. మళ్ళీ ముగ్గురూ ఎవరి స్థానాల్లో వాళ్లు గోడ నానుకుని కూచున్నారు. తన నెప్పులకి నర్సింగ్ చేసుకుంటో కూలబడి వున్నాడు ఖాదర్. అప్పుడే మొహం వికృతంగా వాచుకొస్తూంది.

"చూసుకోండి. అప్పుడే అయిందీ మీపని? రేపు తీసు కొస్తా మావాళ్ళని" అంటున్నాడు.

"ఏడిశావులే. రేపటిదాకా నువ్వు బతికివుంటేకద మీ వాళ్ళని తీసుకురావడం?"

"నీకు మూడు నెలలవరకు మాటవొస్తేకద ఎవరితోనన్నా చెప్పుకునేందుకు?"

"నీసంగతి మాకు తెలుసులేరా ఖాదర్. నీకు నీవాళ్ళనే వాళ్లుంటే వాళ్ళిదివరకే బాగా బుద్ధిచెప్పేవాళ్ళు నీకు. ఈ కోమట్ల ముందు డాబుగా వొస్తాదునని దడిపించి తిరిగావు ఇన్నాళ్లూ. ఈనాడు నీ మొగుళ్లు దిగారు ఈవూరు. మహా వొస్తాదువిరా చీకట్లో మనిషిని కొట్టడానికి. సిగ్గులేదురా."

"నా పిల్లజోలి కెందుకొచ్చాడు?"

"నీ పిల్లజోలి కెవరూ రాలేదు. నీ పిల్లే వొచ్చింది మావాడి జోలికి. నీపిల్లని నువ్వెందుకు జాగ్రత్తపెట్టుకోక వూరిమీద వొదులుతావురా!"

"నేను వొదిలానా? అది నిలవదు....నేను...."

అంటో ఏడ్చాడు ఖాదర్.

తనకి తగిలిన దెబ్బలకి కాదు. తను రెండేళ్ళనించి పడు తున్న బాధని తలుచుకుని గావును.

"అది చెడిపోయిన మనిషి.... అణాకీ, బేడకీ సిద్ధం అది....అట్లాంటిదాన్ని తెచ్చి మందిప్పించి, శుభ్రంచేసి, నా ఇంటికి పెద్దనిచేసి పెట్టుకుంటే.... (ఏడుస్తున్నాడు)....నేను బైటికిపోతేచాలు....అది వుత్త కుక్క....ఎవడితో నంటే వాడితో రైలుగార్డులు లేరూ ఆ నాలుగు నిమిషాల్లో వాళ్ళ పెట్టెల్లో దూరుతుంది. పోలీసువాళ్ళందరూ ఇలాకా దానికి....ఒకడేమిటి? ఏం చెయ్యను? వాళ్ళని తంతాను....ఎందర్నని ఎన్నిసార్లని తన్నను?"

"దాన్ని తన్నవేం?"

దాన్ని, దాన్ని....ఒక్కొక్క గుద్దుకి శేరు రక్తం కక్కు తుంది. మర్నాడు అంతే మళ్ళీ....

పడిపడి నవ్వుతున్నాడు సుబ్బారావు సూర్యారావువంక చూస్తూ.

"దాన్ని చేతులు కాళ్లు అన్నీ విరుస్తాను. ఒకసారి వురే శాను....కాని మళ్ళీ ఏడుస్తాను. అదేంపిల్లండీ? అది మనిషి కాదు; దేవత. దాంతో పడుకుంటే....నేనూ చూశా చాలా ఆడవాళ్ళని.... కాని వాళ్ళందరూ దీనిముందు వుత్త దిష్టిపిడతలు. ఇది మనిషికాదండీ....సైతాను. అది రాక్షసి. నా ప్రాణం కొరుక్కుతినేసింది....చీరెలు, డబ్బు ఏమడిగితే అది ఇస్తా. దీని కోసం నా ఉద్యోగం వొదులుకున్నా. బికారి నైపోయినా, దీనికి కావిలికా నేందుకు. దాని కాళ్ళమీద పడి బతిమాలుతా."

"వొదిలెయ్యరాదూ?"

"వొదిలేసి పోయినాను ఓసారి. కాని ఒక్కసారి దాన్ని మరిగితే ఇంక దిక్కులేదు మొగాడికి. నేను వాళ్ళ నడుం విరక్కొట్టినా వొదలరు దాన్ని. మొగాళ్ళు నావీపు తిప్పగానే దాని చుట్టూ చేరతారు ఒక్క ముద్దుకోసం ...ఎటువంటివారు! ఆ తాసిల్దారు, పొగాకుకంపెనీ దొర....ఆ ట్రాఫిక్ యినస్పెక్టర్.... ఎందరని చెప్పను? వొదల్లేను దాన్ని....వొదిలి బతకలేను... ఇన్నీ చేసినా ఇంటోకివొస్తే చాలు అది....నావొళ్ళో కూచుని కళ్లపైకెత్తి నవ్వితే చాలు. ఓసారి చచ్చిందనుకున్నా నేను గుండెల్లో తంతే....నేనూ చచ్చిపొయ్యేవాణ్ణే. ఏం చెయ్యను?"

అని ఏడుస్తున్నాడు.

"చూశావా సూర్యారావ్, విన్నావా? ఏదో దేవకన్య అన్నావు దాని హృదయం సముద్రమంత విశాలమన్నావు. అంత విశ్వాసం, ప్రేమా ఎరగనన్నావు...."

"ఖాదరేం కవిత్వం చదివాడు?" అన్నాడు సూర్యారావు.

"అంతేనండి. అది అంతే నాకు జరం వొస్తే ఆ రెండు నెలలూ కుక్కలాగ నిమిషం కన్నుమూయ్యకండా రక్షించి నాకు సమయంవొస్తే ప్రాణమిస్తుంది. ఏ తల్లి, ఏ భార్య చేస్తుందండి అలా! కాని అది సైతాను, బ్రహ్మరాక్షసి........" అంటోవుండగా లిల్లీ వొచ్చి నుంచుంది వాళ్ళమధ్య. ఖాదర్‌ని చూసి,

"అయ్యో! ఖాదర్, ఏమిటిది?" అని అతనిమీద విరుచుకుపడ్డది. సాంబం లేచాడు.

"ఇంక చాలు ఈ నాటకం. ఒరె ఖాదర్ ఆ పిల్లని తీసుకుని నీయింటికి పో" అన్నాడు.

"వాళ్లేనా నిన్ను కొట్టింది?" అని బూతులు తిడుతోందిలిల్లి!

"చాలా ఉత్తమమైన వాక్కురా, నీ ప్రియురాలిది సూర్యారావ్" అన్నాడు సుబ్బారావు. లిల్లీ సూర్యారావు వంకకి జరిగి, అతని తొడమీద చెయ్యేసి మధురంగా,

"నయంగావుందా?" అని అడిగింది. అసలే కదులుతూన్న పళ్ళని కొరకాలని ఖాదర్ వ్యర్థప్రయత్నం చేశాడు. గుర్తురిమి చూశాడు. కాని చీకట్లో ఎవరికీ కనపడనందున, చాలించుకున్నాడు ఆపని.

"లేవండి, పదండి ఈపాటి" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"వీల్లేదు" అన్నాడు ఖాదర్.

"నోరుముయ్యి. ఇంతలో ఈ రాత్రికేం చెడిపోదులే నీ పిల్ల!" అన్నాడు జాషువా.

"వీల్లేదు చంపేస్తాడు లిల్లీని" అన్నాడు సూర్యారావు.

"చంపెయ్యనీ. లోకకల్యాణమౌతుంది."

"వీల్లేదు. నేను భరించలేను"

"ఎట్లానూ చంపడ్రా. చంపేవాడైతే ఎప్పుడో చంపేవాడు. ఎప్పుడో దాని మూలాన వీడే చస్తాడు."

"చంపేవాడు మొదట్లోనే చేస్తాడు ఆపని."

"అతను చెప్పినవన్నీ నిజమనుకుంటున్నారా?" అన్నాడు సూర్యారావు.

"ఏం లిల్లీ?" అన్నాడు సాంబం.

"అన్నీ అబద్ధాలు, నామీద ద్వేషం పుట్టించడానికి మీకు."

"ఏంచెప్పాడో నీమీద నీకెట్లా తెలుసు?" అన్నాడు కోర్టులు తిరిగిన జాషువా.

"ఏం చెపుతాడో నాకు బాగా తెలుసు."

"పోనీలే. నిజాలు కానీ, అబద్ధాలు కానీ వెళ్ళనీ వాళ్ళని"

"నిన్ను తన్నినందుకు వాడికిశాస్తిచేశాం. ఇంక నీజోలికి రాడు."

"రాడా? వాణ్ణి చంపి ..." అంటున్న ఖాదర్‌ని డొక్కలో ఓ పెద్దతన్ను తన్నాడు జాషువా. దాంతో ఖాదర్ కళ్ళుమూశాడు.

"చస్తాడేమో కొంచెం నీళ్ళు కొట్టండిరా."

"ఫరవాలేదులే సూర్యారావూ నోరుమూసుకు పడుకో. వీళ్ళసంగతి చూస్తాం మేము."

"వీణ్ణి తన్నాంగాని మనం అసలు దీన్ని తన్నవలిసింది." అన్నాడు సాంబం.

"ఒసేయ్! నువ్వు మావాడి ప్రమేయం లేకుండా వొదిలి పోతావా, లేకపోతే ఇంక గుర్తులేకుండా నీ మొఖాన్ని మార్చ మంటావా ?"

"అడుగుతావేం మర్యాదగా! లోకకళ్యాణంకోసం ఆపని చెయ్యాలిరా! ఆ విష్ణుదేవుడు పురుషుల్ని నాశనం చెయ్యడానికి అన్ని అవతారాలెత్తాడు గాని, అసలు బుద్ధివున్నవాడైతే ఆ దుష్టత్వానికి కారకులైన స్త్రీలని చంపడానికి ఎత్తవలసిందిఅవతారాన్ని"

"అసలు నిజమేమిటో కనుక్కోండిరా" అన్నాడు సూర్యారావు.

"చెప్పాడుకదా ఖాదర్."

"ఖాదరుకాదు. లిల్లీని చెప్పమనండి."

"ఒరే బాబూ, నువ్వేదో తెలివిగలవాడివనుకున్నాం...."

"తెలివిగలవాడేరా! మరి ఈ స్థితిలో పడ్డాడు"

"ఆడదానినోటినుంచి నిజంవస్తుందిరా? మూడురోజులు లెక్చరిస్తుంది. కాని నిజం ఎట్లా వొస్తుందిరా! నిజం బైటపడితే. నోరుమూసుకుని, మాటరాని ముద్దరాల్లాగ, మన గుండెలమీద కళ్ళతో పనిచేస్తుంది"

"కాదురా. నాతో చెపుతుంది. చెప్పవా లిల్లీ."

"ఊఁ. మీతో వొంటరిగా...."

"వీల్లేదు."

"ఏమిట్రా? ఆడది సిగ్గు విడిచి ఎట్లా మాట్లాడుతుంది మీ అందరి ముందూ?" అని బతిమాలాడు సూర్యారావు.

"పోనీరా మాట్టాడనీ"

సూర్యారావు మెల్లిగా లేస్తున్నాడు బాధతో.

"సూర్యారావూ, వుండు. మేమే వెడతాం! ఖాదర్ లే, మాతో షికారు రా. సూర్యారావు, ఓగంటలో వస్తాం మళ్ళీ"

కాని ఖాదరు ఓపట్టాన రాలేదు. లిల్లీచెయ్యి లాగుతాడు. చివరికిబలవంతంగా నెట్టుకుంటో తీసుకు పోయినారు, అతన్ని.

వాళ్లు వెళ్ళడంతో అమాంతం లిల్లి సూర్యారావుమీద పడ్డది. అతనిరొమ్ములో మొహంపెట్టి.

"కన్నా, కన్నా, నువ్వులేంది బతకలేను. తీసుకో, రా, దగ్గిరికి రా" అంది.

అతను ఆమెని నెట్టేసి కఠినంగా లేచి కూచున్నాడు.

"ఖాదరు చెప్పేవన్నీ నిజమేనా?"

"ఆ"

"ఖాదరేం చెప్పాడో నీ కేం తెలుసు?"

"ఖాదరు అబద్ధం మాట్లాడడు"

"ఏమి టా రోగం నీకు?"

"నేనూ? "నువ్వు నాప్రాణం నిన్ను చూస్తే...."

అంటో అతనిపక్కన పడుకుని నిలువునా తనకి అద్దుకుంది. ఆతనికి అన్ని సందేహాలూ తీరిపోయినాయి.

....

గంటసేపటికి వాళ్ళు నలుగురూ వొచ్చేటప్పటికి ఆ ఇంటో ఎవరూ లేరు. సామానూలేదు. దూరంగావెళ్లే పన్నెండు గంటల పాసింజరు గార్డుపెట్టివెనక ఎఱ్ఱదీపం కనపడుతోంది. ఖాదరు చిందులు తొక్కుతున్నాడు.

"ఎత్తుకుపోయినాడు. ఇదంతా కుట్ర." అంటున్నాడు.

సూర్యారావుని తలుచుకుని ముగ్గురు మిత్రులకీ చాలా అసహ్యంగావుంది. కాని—

"ఏడిశావులే." అని ఖాదరునమ్మీద తన్నాడు సాంబం.

"వాణ్ణి మూడులోకాలూ వెతికి పట్టుకు చంపుతాను" అన్నాడు ఖాదర్.

"ఏడిశావు, తీసుకుపోతే పోయినాడు. ఇంకోపిల్లని చూసుకో. కాని వాడి వొంటిమీద చెయ్యిపడ్డనా పధ్నాలుగులోకాలూ వెతికి నిన్ను నరుకుతాం జాగర్త."

అని ముగ్గురూ రైలుస్టేషన్‌కి వెళ్ళిపోయినారు, సూర్యారావు ముందు జాతకాన్ని విమర్శించుకుంటో. అర్ధరాత్రి శూన్యమైన ఆ ఇంటో, లోకమే శూన్యమై ఖాదరు ఏడుస్తున్నాడు. దూరంగా గ్రామఫోను

దునియామె కోన్ హమారా అని పాడుతోంది.

ముక్కాలుపీట

రాత్రి హోటలుడాబామీద కూచుని నలుగురుసేట్లూ బెజవాద పడమటి కొండలకేసి చూస్తున్నారు. ఎనిమిదైనా ఇంకా ఓలేతకాంతి కొండమధ్యనించి బెజవాడమీదికి చాచుకునే వుందనిపిస్తోంది. రైలుస్టేషన్ ఎర్రపచ్చ దీపాలూ తరువాత క్రమంగా ఎత్తవుతూ కొండమీదికిపాకే దీపాలవరసా చూస్తున్నారు ఎంత అందమూ అని. కృష్ణవంతెనమీదనించి రైలు వస్తో, తెల్లనిచారని ముందుకు నెట్టుకుని వెతుక్కుంటోంది తోవ. వాళ్ళని భోజనానికి రమ్మన్న ఇన్‌స్పెక్టర్ రామరాజు అరగంట ఆలస్యంగా వొచ్చాడు.

'ఏమిటీ ఆలస్యం అన్నాడు!' బొంబేనించి ఇద్దరు తోటి సేట్లని వెంటపెట్టుకు వొచ్చిన సింహాచలం.

'పోలీసు ఉద్యోగం. ఇవాళ....'

"ఎన్నిసార్లు చెప్పాలి, ఈపాడు పోలీసుఉద్యోగం నీ కెందుకని? నా కర్మాగారంలో చిన్న మానేజరుకి అయిదువందల రూపాయల జీతం.

"ఇతనిని నా partnerగా కూడా తీసుకుంటాను రమ్మన్నాను. ఇంతకంటె fool వుంటాడా?" అన్నాడు ఆ ఇద్దరు సేట్లతో సింహాచలం.

"కాని, డబ్బు సంపాదనలో ఈ ఉద్యోగములో వొచ్చే త్రిల్ వుంటుందా?" అన్నాడు రాజు.

"లేకేం? డబ్బు సంపాయించడాన్ని మించిన త్రిల్ లోకం లోలేదు. డబ్బేకాదు. కొత్తమార్కెట్లు, తక్కిన కంపెనీలతో పోటీ!" అన్నాడు సింహాచలం.

"నీ కొక్కడికి త్రిల్, వేలమందికి వుత్త బండచాకిరీ, నీ కర్మాగారంలో."

"వాళ్ళకిమాత్రం? నువ్వు పట్టుకునే దొంగలకి నిన్ను తప్పించుకునే త్రిల్ లేదంటావా?"

"వుందేమోలే. దొంగలకి భయం. కార్మికులకి దరిద్రం."

"అందుకనే పరిశ్రమలు జాతీయం చెయ్యడం చాలా మూర్ఖమంటాను!" అన్నాడు ఒకసేట్ అసందర్భంగా.

"రష్యా సంగతేమిటి?"

"రష్యాఐనా అంతే. ప్రస్తుతం ఏవేవో ప్రయత్నాలూ, కలలూ, ఎంతకాలం? అదిగాక యుద్ధాలువొస్తాయని త్రిల్. అవి పోనీ జీవితంలో ఇన్టరెస్టు పోతుంది."

"సరేకాని, నీ ఆలస్యానికి ఏదో కారణం చెబుతున్నావు?"

"అవును, మనవూరు కొత్త రైల్వేఇంజనీరు లేడూ దొరస్వామి, అతాత్తుగా మధ్యాన్నం అతనిగదిలోకి ఒకామెవొచ్చింది. ఎవరో తెలుసా? రాజగోపాలాచారి కోడలు. వొచ్చీ రావడంతో కుర్చీలో కూచున్న అతని మెడను కావిలించుకుని ముద్దుపెట్టుకుంది. దొరసామి అందమైనవాడు. అతన్ని మొన్న తులాభారం నాటకంలో చూసిందట. మొగుడు ఆమెని మొగాళ్ళలోనే కూచోపెట్టుకుంటాడుగా! పైగా తన సొంతకారులో తనే డ్రైవ్‌చేసుకొంటూ వెళ్ళిందట ఆఫీసుకి. హడిలిపోయినాడు అతను. బల్లకీ కుర్చీకీ మధ్య దూరి అతని వొళ్ళో కూచుని మెడచుట్టూ చేతు

రేసి ముద్దులాడుతోంది. అతనికి ఎదురుగా పెద్దకిటికీలోంచి గుమాస్తాలు కనపడుతున్నారు ఇదంతా చూస్తో. అతను లేచి, వచ్చీరాని తెలుగులో 'ఎవరు? ఎవరు?' అని అరిచాడు.

"నువ్వు నా భర్తవి. నువ్వే అసలు భర్తవి. నాకు దేవి చెప్పింది. నీ భార్యని పంపించెయ్. ఆఫీసుఐపోగానే మన ఇంటికి పోదాం" అంది.

పిచ్చిదా? ఆదేమన్నా వేషమా? మోసమా? పాపం అతను గుమాస్తాల్నీ బంట్రోతుల్నీ పిలిచి ఏమిటో కనుక్కోమన్నాడు. వాళ్లతోనూ ఆదేమాట. వాళ్ళు ఆమెని గుర్తించి భర్తకోసం పరుగెత్తారు." అని ఆగాడు రామరాజు.

అటు వెడుతున్న Prof. జగన్నాయకులు వాళ్ళని చూసి దగ్గిరికి వొచ్చి నుంచున్నాడు.

"రాజగోపాలాచారి కోడలు సంగతేనా? చాలా చిత్రం" అన్నాడు జగన్నాయకులు.

"ఆ భర్త వొచ్చేలోపల చాలా అల్లరిచేసింది ఆమె! తన జాకెట్టు తీసెయ్యడం, అతని కోటు లాగెయ్యడం ఇట్లాంటివి. ఇంక ఆమె ప్రేమప్రదర్శనం, మోహం చూసితీరవలిసిందేట."

"ఆమె అందంగా ఉంటుందా? యవ్వనవతా?" అన్నాడు ఒకసేటు.

"చాలా"

"అందరిలో ఆఫీసులో జరిగిందిగాని వొంటరిగా జరిగితే ఈ గొడవే లేకపోను. ఆ ఇంజనీరు తెలివి గలవాడైతే, చల్లగా జాగ్రత్తగా ఏర్పాట్లు చేసుకునేవాడే" అన్నాడు రెండోసేటు.

"మీ కా అద్రుష్టం రాకపోయిందనే దిగులా?"

"నిస్సందేహంగా. నేనైతేనా ఆఫీసులోనైనాసరే, చాలా చక్కగా manage చేసేవాణ్ణి."

"తరువాత?"

"భర్త వొచ్చాడు. వొస్తే ఆమెచాలా స్పష్టంగా శుభ్రంగా మాట్లాడింది. 'ఇంక మీకూ నాకూ సంబంధంలేదు. మీరు నాకు భర్తేమిటి? వేరే పెళ్ళిచేసుకోండి. ఇంక ఈయనతో నేను చాలా గొప్ప స్వర్గం అనుభవించబోతున్నా'నని. లాక్కెళ్ళారు కారులో పడేసి ఆమెని భర్తా వాళ్ళూ. రేపణ్ణించి ఏమవుతుందో చూడాలి."

"ఆమె ఇదివరకంతా మామూలుగానే వుండేదా?"

"మళ్ళీ యింటికి వెళ్ళేంతవరకు మామూలుగానే వుంది. అక్కణ్ణించే వొస్తున్నాను. డాక్టరుతో మాట్లాడుతూ వుండిపోయి."

"అందరూ ఏమంటున్నారు?"

"ఏమైతేనేం చాలా ఇన్‌ట్రెస్టింగా వుంది"

"ఆమాత్రం ఏవో ఈవెన్ట్సు జరక్కపోతే జీవితం చాలా డల్ గా వుంటుంది."

"కొందరు మనుషులే ఈవెన్ట్సు. నోరి వెం.కటేశ్వర్లు బతికివుండవలసింది. ఈ వ్యవహారంమీద అతని కామెంట్సు వినడం ఒక ట్రీట్. అతను పోయింతరువాత మనవూరు ఎంత చిన్నపోయింది!"

"గోపాలరావు వెళ్ళిపోయిం తరవాతో?"

"నిజమే."

"ఈ సంగతిని గురించి మీ అభిప్రాయ మేమిటి?" అని అడిగారు మనోశాస్త్రవేత్తని జగన్నాయకుల్ని.

ఈ జగన్నాయకులు ఎట్లానూ వొదలడు, భోజనం పెట్టిందాకా అనుకున్నాడు రామరాజు.

"ఇది temporary mental aberation."

"ఏదన్నా గ్రహమేమో?"

"గ్రహాలూ, పూనడాలూ, దెయ్యాలూ అన్నీ అంతే."

"Sub-conscious disturbance."

"మరి భూతవైద్యంతో నయమవుతాయే!"

"S tock theraphy అది. ఇదేమిటి? ఇంతకన్న చిత్రమైనది మొన్ననే జరిగింది చెబుతాను వినండి."

ఎట్లాగూ వొదలడు. భోజనం పెట్టిందాకా చెబుతోనే వుంటాడు. ఏం చేస్తాం? అనుకున్నాడు రామరాజు.

"గోవిందరాజులు కలకత్తానించి శలవమీద సొంత వ్యవహారాలు చూసుకోడానికే తణుకు వచ్చాడు. అతని అన్నగారి ఇంటో అన్నకూతురు సులోచన్ని చూసి,

"ఎప్పుడు వొచ్చింది అత్తవారింటినించి?" అని అడిగాడు.

సులోచనని శ్యామరావుకి ఇచ్చారు. అతను నెల్లూరులో గొప్ప వకీలు. మొదటిభార్య ముప్పైఏళ్ళకే పోయింది. సులోచన తరువాత భార్య.

"అయ్యో! సులోచనకి అత్తవారిల్లు కూడాను" అని ఏడ్చింది అతని వొదినగారు.

"ఏమిట్రా అన్నయ్యా, శ్యామారావు పోయినాడా?"

"పోయినా పీడా వొదిలిపోను. శ్యామారావు సులోచనని తీసికెళ్లాడు. అంతే. ఏంలేవట. మొదటిభార్య దుర్గఫోటోని పెద్దది చేయించి వేళ్ళాడకట్టాడు ఖద్దరు దారాలతో. ఈ రెండో పెళ్ళాం

పని - పొద్దున్నే అతనితోకలిసి ఆ ఫొటోకి పూజలు చెయ్యడం, దణ్ణాలు పెట్టడం. ఇది ఎవరితో చెప్పుకుంటుంది? పీనైనప్పు డల్లా దుర్గని పొగిడి ఆమె ఆదర్శమని, ఆమెతో పోల్చి దీన్ని సిగ్గుపరచడం. ఇప్పుడు ఆ దుర్గ ఓ దేవత. అన్ని సుగుణాలూ పాతివ్రత్యాలూ గొప్పదనాలూ అన్నీ ఆమెవే. పొద్దస్తమానం వొడకాలి. ఎందుకంటే, దుర్గ ఖద్దరు ధరించేది. ఆ దుర్గ సంగతి మన కెవరికీ ఏమీ తెలీనట్లు. ఓసారి పండక్కి వొచ్చి నప్పుడు సులోచన ఏడ్చింది. నేను వెళ్ళి అతన్నే ప్రశ్నించాను. ఈవిషయంలో మాత్రం మనమనిషి కాడు అతను. తక్కిం దంతా బుద్ధిమంతుడూ స్వార్థపరుడూ. తనెట్లా బాగుపడాలో బాగా తెలుసు. మంత్రి అయ్యే ఛాన్సుకూడావుంది. అడిగితే "నా మొదటి భార్య శలవురాలే దంటాడు. దేనికి? రెండోభార్యతో కాపరానికి. ఏంమాట్లాడినా అదేమాట!"

"చాలా చిత్రంగా వుందే. వుండు, నేను మద్రాసు వెళ్ళే ప్పుడు చిగి కనుక్కుంటాను. వాడు నేనూ కలిసి చదువుకున్నాం కదూ?" అన్నాడు గోవిందరాజులు.

భోజనం దగ్గర సులోచనను పరిహాసమాడాడు, సవితి ఫోటో పూజసంగతి.

"చిన్నాన్నా! నాన్న చెప్పినకారణం ముఖ్యమనుకోకు. అదిసరేలే. ఆ పూజలూ, ఆ దుర్గమహత్యాలూ, పాతివ్రత్యాలూ, ఆదర్శాలూ, ఆ ఉపన్యాసాలు వింటో వుంటే ఆ ఫొటోని కిందికి లాగి, బద్దలుకొట్టి ఆయననెత్తిమీద విసిరి కొట్టాలనిపిస్తుందనుకో. ఏంచేసినా ఆ ఇంటో నిలవడం కష్టం."

సులోచన అందమైనది; చదువుకున్నది. తెలివయింది.

"సరేలే నేను వెళ్ళి మాట్లాడి వొస్తానుకదూ?"

"మాట్లాడితే మాట్లాడులే. కాని నే నక్కడికి కాపరానికి వెళ్ళేది వుత్తది."

"అదేమిటి?"

"అంతేలే. 'అదేమిటి?' అంటావు. నీకేం? అందుకనే మొగవాళ్ళకి ఇంతబుద్ధిలేదేమా అనుకుంటాము. అవేవో షరతులు పెడతావు. వొప్పిస్తావు. కాని ఆ మనిషి. ఆ మనసూ? అదేం చేస్తావు? ఒక పిచ్చి అనకో, ఓ ముక్కాలుపీట పెట్టారు. దాం టోంచి ఆమె రోజూ సందేశాలు పంపుతుంది. ఆప్రకారం జరిగించి తీరాలి. ఓరోజు 'ఈరాత్రి మేలుకున్చో' అంటుంది. ఆమాటతో ఇంటో ఎవరికీ నిద్రవుండదు. ఓరోజు 'కాబూలు ఆపిల్సు కావాలి' అంటుంది. ఇంక కొన్ని వారాలు వాటికోసం ప్రయత్నం. 'సులో చనని కొప్పుపెట్టి పసుపు పూసుకుని, నీలంఖద్దరుచీర కట్టుకుని కనపడమను' అంటుంది. ఓరోజు 'దిసిమొలగా కూచోమను' అంది. అంతే. ఆ ఆజ్ఞకూడా పాలించవలసిందే."

"బావుంది."

శ్యామారావు బుద్ధిహీనుడు కాడు. తనేమో డబ్బు సంపాద నలోవుండి భార్య దుర్గని స్వదేశోద్యమంలో ప్రవేశపెట్టాడు. ఎటువచ్చినా నష్టపడకండా వుండడానికి. ఆమె రెండుసార్లు జైలుకు వెళ్ళింది. ఆటుతరువాత తిరగడం రుచిమరిగి ఇలు పట్ట కుండా ఉద్యమంలో పనిచేసింది. ఇంకేం? అందమైన ఆడ ఆమెకి రావలసిన ఆపవాదులో నిజంవాదులో బోలెడు వొచ్చాయి. చివరి యిద్దరు పిల్లలకీ శ్యామారావు పోలికలే లేవు. ఈనాటి ప్రసిద్ధ నాయకుల ఇద్దరి పోలికలు అచ్చుపడ్డి వున్నాయి మరి.

పాపం పుణ్యం భగవంతుడికి తెలియాలి. ఎట్లా అయితేనేం, ఆమెకి జబ్బుచేసింది. జైలువల్లా ఉద్యమ ఉష్ణతవల్లా ఆరోగ్యం బలిఅయిందన్నారు. ఆమాట నిజమే. ఉద్యమంలో వాళ్ళవల్ల పట్టుకున్న రోగాలే అవి. చివరికి చచ్చిపోయింది. చచ్చిపోతుం దనగానే శ్యామారావు ఆమెకి చాలా ఫొటోలు తీయించాడు. దహన సంస్కారానికి గొప్పఊరేగింపు జరుగుతుంది రమ్మని నాయకులకి టెలిగ్రాము లిప్పించాడు. పత్రికల్లో ఫొటోలతో సహా ప్రకటించాడు. చచ్చిపోయినాక అందరుమతాలవాళ్ళచేతా ప్రార్థనలు చేయించి అస్తులకి పూరిచందాలమీద గొప్పసమాధి కట్టించాడు చలవరాతితో ఆ తరవాత నాయకుల అభిప్రాయాలు తీసుకొని ప్రతి పత్రికలో ప్రకటించాడు. కవుల్ని బతిమాలి డబ్బుపెట్టి పద్యాలు రాయించి పుస్తకం వేయించాడు. దేశం మీద చందాలు వేయించి, ఆమెపేర ఒక నేషనల్ పాఠశాలా, ఒక ఆయుర్వేద ఆస్పత్రీ పెట్టించాడు. అంతవరకు తెలుసు చరిత్ర గోవిందరాజులకి. ఇప్పుడు ఈ కొత్త విశేషం. మధ్య మధ్య బంధువులకీ నాయకులకీ ఉత్తరాలు వెడుతోవుంటాయి- దుర్గాదేవి సందేశం అని పైనరాసి.

"ఈవారంలో గవర్నరు జనరలుతో రాయబారంపెడితే అనుకూలిస్తుంది." దుర్గాదేవి ఆజ్ఞ.

"మీ అబ్బాయి జరం త్వరలో నయంగా వుంటుంది." దుర్గాదేవి ఆజ్ఞ.

"మీభార్య రహస్యంగా వ్యభిచరిస్తోంది." దుర్గాదేవి ఆజ్ఞ.

"అష్టమినాడు ఉత్తరాన దుమ్మచెట్టుకి మేకుకొడితే మీకు అదృష్టం" దుర్గాదేవి ఆజ్ఞ.

"మంత్రివర్గం వెంటనే రాజీనామాచెయ్యండి" దుర్గాదేవి ఆజ్ఞ.

"అర్జెంటీనా సహాయం అభ్యర్థించండి" దుర్గాదేవి ఆజ్ఞ.

ఇట్లాంటి ఉత్తరాలు రోజురోజూ దిశదిశలకీ వెడుతో వుంటాయి. ఇంగ్లీషు గవర్నర్లకి కూడా వెళ్ళేవి.

"పందిమాంసం తినడం మానెయ్యండి" దుర్గాదేవి ఆజ్ఞ.

"మీరు మెసపిటోమియానించి లేచిపొండి." దుర్గాదేవిఆజ్ఞ.

"సైన్యాధిపతిని బదిలీచెయ్యండి" దుర్గాదేవి ఆజ్ఞ.

"రామ్సేమేగ్డనాడ్ కూతుర్ని హైదరాబాదు నవాబు బావమరిదికిచ్చి పెళ్ళిచెయ్యండి." దుర్గాదేవి ఆజ్ఞ.

గోవిందరాజులు మద్రాసు వెడుతూవుండగా రైల్లో కోసల రావు కనపడ్డాడు. అంతకన్న కావలసిందేమని కోసలరావుతో శ్యామలరావు ప్రస్తావన తెచ్చాడు గోవిందరాజులు. "శ్యామలరావు పని చాలా ఆశ్చర్యం. చచ్చిన భార్యని తనఘనతకి బాగా ఉపయోగించుకున్నాడు. కాని ఇప్పుడు ఆ భార్య దెయ్యమై అతన్ని లొంగ తీసుకుంది. ఆ ముక్కాలుపీటవ్యవహారం చాలా సీరియస్‌గా సిన్సియర్‌గా నమ్ముతున్నాడు తెలుసా? అతను పంపే ఆ సందేశాలు అన్నీ చాలా వాస్తవమైనవని" అన్నాడు కోసలరావు.

"నిజంగా ఆలోకంనించి వొస్తున్నాయంటావా?"

"ఏలోకంనించి వొస్తున్నాయో, ఈలోకంనించే వొస్తున్నాయో! అతనికి నిజంగా వొస్తున్నాయి. అతను నిజమనినమ్ముతున్నాడు."

"సరేలే. కాని పర్యవసానం చూడు."

"వుండు. నువ్వు వెళ్ళు. నేనో తమాషాచేస్తాను. దాంతో ఈ పిచ్చి కుదిరిపోతుంది. నువ్వు వెడుతున్నావుగా. ఒక్క వారంరోజులు

అక్కడే అతని ఇంట్లోనే వుండు. ఏం జరిగినా చూస్తోవూరుకో."

"నువ్వు చెయ్యిచేసుకుంటే అపజయం ఎందుకుంటుంది?"

గోవిందరాజులు వెళ్ళేప్పటికి, శ్యామలరావు ఇల్లంతా దెయ్యాలు తాండవిస్తున్నాయి. ఆ ఇంట్లో బతికినవాళ్ళకన్న చచ్చినవాళ్ళెక్కువగా తిరుగుతున్నారు. ఒక్కగంట నిలవడం కష్టమనిపించింది. కాని తప్పదుగా! గోవిందరాజులు వూరికే స్నేహంగా మాట్లాడి వూరుకున్నాడు. ఏవ్యవహారం ఎత్తలేదు. మొదటిరోజే ముక్కాలు పీటని అడిగారు గోవిందరాజులకి సందేశం ఇమ్మని. "పెన్నలో మునిగి వెంటనే చావమనండి" అని వొచ్చింది ఆజ్ఞ.

మూడోనాడు పొద్దున్న ఒక యురపియన్ ఆమె వొచ్చింది శ్యామలరావుకోసం. ఆమెపేరు మేడేంజూలియా. ఆమె విఖ్యాత "మీడియం". ఆమెద్వారా చచ్చిన యూరపు ప్రాముఖ్యులు, పరలోకాల రహస్యాలు ఎన్నో వెల్లడిచేశారు, ఈ లోకపు స్పిరిట్యుయలిస్టులకి. ఇండియాదేశంలో పరలోక సంబంధాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయని విని, వాటిని ఆమె తెలుసుకోడానికి వొచ్చింది ఇండియాకి. ఎవరో మద్రాసులో శ్యామలరావుపేరు చెప్పారు, అందుకని వొచ్చింది నెల్లూరు.

శ్యామలరావు ఉబ్బిపోయినాడు ప్రతి రాత్రీ తన ముక్కాలు పీట మీటింగులకి రమ్మని ఆమెని ఆహ్వానించాడు. తనకి ఇన్టర్నేషనల్ Fame వొచ్చిందని సంతోషించాడు.

రాత్రి శ్యామలరావు ఇంట్లో చాలామంది చేరుతోవుంటారు. కొందరు ముక్కాలు బల్లలో నిజంగా ఇష్టపెట్టు వున్నవాళ్ళూ, కొందరు పొద్దుపోవడానికీ. ఆరాత్రి ముక్కాలుబల్లనించి సందే

శాలు రాసుకుంటోవుండగా మేడేంజూలియా అకస్మాత్తుగా గుప్లు తేలేసింది. మనిషంతా పొణికింది. ఇట్లా ప్రారంభించింది మాటలు:

"నేను, నేను, ఇన్నాళ్ళూ మీ ముక్కాలు బల్లనికదిపే నేను దుర్గని కాదు. నేను సూరమ్మని. మీ అక్కని. దుర్గ నరకంలో వుంది-దుర్గని ఇట్లా స్వేచ్ఛగా రానీరు. ఇన్నాళ్ళూ దుర్గనని నటించి మిమ్మల్ని మోసంచేశాను. ఇవాళ నా మోసాన్ని కనిపెట్టగలిగిన శక్తిగల ఆమె వొచ్చి నన్ను బయట బెట్టింది. అన్నయ్యా. నువ్వు దుర్గను నమ్మావు. చాలాగొప్ప పతివ్రత అని ప్రపంచానికి చాటావు. నువ్వు దుర్గపేరుని నీ ఘనతకి ఉపయోగించుకున్నావు. నువ్వు నీచ మానవుడివి. కాని నీమీది ప్రేమవల్ల నేను దుర్గ రూపంలో నీకు నచ్చేట్టు నాటకం ఆడాను, నిజం చెపితే కృశించి పోతావని. కాని ఇవాళ నాకన్న గొప్ప శక్తితో ఈమె నన్నీడ్చుకొచ్చి నాచేత నిజంమాట్లాడిస్తోంది. దుర్గ వుత్తజారిణి. వొక్కరితోకాదు, తన స్నేహితులతో, నీ స్నేహితులతో. అడగని వారిది పాపం. నీకూ తెలుసు లోపల. కాని నువ్వు కళ్ళు తెరవ తలుచుకోలేదు, నవ్వులపాలవుతావనీ నీకు కీర్తినీ గొప్పతనాన్ని సంపాయించిపెడుతోందనీ. దుర్గ నరకానికి వెళ్ళింది. నిన్న వెళ్ళి చూశాను దుర్గని. నీతో ఈ మాటలు చెప్పమంది. అంత అనుభవించినా తనకి మొగవాళ్ళమీద కోర్కె పోలేదట. తన శరీరం ఇంకా కామతృప్తి కావాలంటోందట. ఆ తృప్తి తీరనంతకాలం, ఆ వాంఛ తీరనంతకాలం తనకి నరకం లోంచి విముక్తి లేదట. ఆతృప్తి నీవల్లనే రావాలి. మరి భర్తవు కదా! మాలోకవాసులకి పుత్రులవల్లా, భర్తలవల్లనే సహాయం జరుగుతుంది. ఇంకెవరూ పనికిరారు. కనక నిన్ను వెంటనే

ఓస్త్రీని సౌఖ్యపెట్టమంది. నువ్వు అనుభవించే స్త్రీని ఆవహించి తాను తృప్తిపడుతుందిట. అదే దుర్గ కడసారికోరిక. ఇంక నాపని అయిపోయింది. నేను వేరే జన్మకి వెళ్ళిపోతున్నాను. ఇంకరాను" అని చెప్పి మేడెం జూలియా వెనక్కి విరుచుకు పడిపోయింది. శ్యామలరావు నోటమాటరాలేదు. సభాసదులు చెల్లాచదరైనారు.

మర్నాడు మేడం జూలియా ఎక్కడా కనిపించలేదు. శ్యామలరావు మూణ్ణెల్లు మంచంపట్టాడు. అంతటితో అతనికి ముస్లా లపీట పిచ్చి వొదిలింది. దుర్గ నామ ప్రచారం మానేశాడు. సలక్షణంగా ప్లీడరీ చేసుకుంటో, బాగా సంపాయిస్తో కాపరం చేస్తున్నాడు—తనని ఆస్పత్రిలో దయగా చూసిన నర్సు నరసమ్మతో.

కోసలరావు గోవిందరాజులకి రెండువందల యాభై రూపాయలకి బిల్లు పంపాడు. బిల్లు చెల్లించుకుంటో గోవింద రాజులు కలకత్తాలో కోసలరావుతో—

"మరి ఏం జరిగినట్టు? సులోచనకి ఏం ఉపకారం జరిగింది?" అన్నాడు.

"సులోచనకి వాడేమిటి? తండ్రికి బుద్ధిలేక పెళ్ళి చేస్తే నాకు బుద్ధిలేదూ? సులోచనసంగతి నేను చూస్తాలే. 'డైవర్సు బిల్లు' ప్రవేశపెట్టించాను, మన కాశీశ్వర్రావుచేత" అన్నాడు.

"మరి ఈ గలభా అంతా ఎందుకు చేయించావు? శ్యామల రావు ఏమైతే మనకేం?"

"సైకలాజికల్ ఇన్‌టరెస్టు"

"నాఖర్చుతో" అని మూలిగాడు గోవిందరాజులు.

మర్యాదస్తుని కో కథ

దక్షిణ ఇండియా తారల్లోకల్లా ప్రసిద్ధతార కుసుమ కుమారి. ఆమెని తెరమీద చూడనికళ్లు, ఆమె పాటని వినని చెవులు, ఆమెని చూచి విని చప్పట్లు కొట్టని చేతులు, ఆమెని స్తుతించని నోళ్లు, ఆమె చిత్రప్రదర్శనాలవేపు నడవని కాళ్ళు మనుషులకి చాలా అనవసరమని పద్యాలు రాశారు నవీన పోతన్నలు. అంతేకాదు ఆమె పత్రికల్ని కొనని ధనం ధనం కాదనీ, ఆమెమీది Scandals చెప్పుకోని క్లబ్బులు క్లబ్బులుకావనీ, ఆమె పద్ధతిని అలంకరించుకోని స్త్రీలు స్త్రీలుకారనీ, ఆమెని హృదయంలో కావిలించని పురుషులు పురుషులుకారనీ, ఆమె నామ సంకీర్తనం జరగని గృహం గృహంకాదనీ. ఆమెకి సన్మానం చెయ్యని పట్టణం పట్టణం కాదనీ కూడా సీసపద్యాలు రాశి చివరికి ఆమెపైన పద్యాలు రాయని కవి కవి కాదన్నారు. ఆ అపనింద కథకులపైకి కూడా వొచ్చేట్టు కనపడి భయంతో ముందే ఈ కథ రాసేస్తున్నాను అన్నాడు ఆంధ్ర కథకుడుగా ఆచంద్రార్కం అద్భుతమహిమతో ఆరాధింపబడాలని ఆశించే ఈ కథక రాజన్య చూడామణి.

కుసుమబాల గత పదిసంవత్సరాలనుంచి ఆంధ్ర, తమిళ, కర్నాటక, మళయాళ, కన్నడ, హిందీ, స్కాంఘిక, జానపద, చరిత్రాత్మక, భక్తి, సంస్కారిక, సంసారిక చిత్రాలలో ప్రధాన నాయకిమై నటించింది. అన్ని భాషలలోనూ, ప్లేబాక్ లేకుండా కర్నాటక, హిందీ బాణిలలో, శాస్త్ర, సినీమా, నవీన, భరత

మాత, భర్త మాత, తెలుగుమాత, తమిళమాత, తన సొంత మాతల కీర్తనల్ని పాడింది

ఆమె వివాహానికి సమస్త సినీమా కళాప్రపంచం హాజరయింది. ఆ పెళ్ళి చాలా ఆలస్యంగా, అనవసరంగా జరిగింది. వరుడు ఎవరో చాలాకాలంనించి అందరికీ తెలుసు. ఆమె చిత్రాల డైరెక్టరు సంజీవరాయుడు. ఆతను ఆమె చిత్రాల డైరెక్టరు కావడానికి ఆతని అర్హత, పగేళ్ళనించి ఆమె శయ్యాభాగస్తుడు కావడం. యోగ్యత ఆమె సినిమాకంపెనీ షేర్ల భాగస్తుడు కావడం! ఆమెకి వొచ్చిన పెళ్ళిబహుమానాలతో మద్రాసునగరం లోని బట్టలషాపులూ, నగలషాపులూ పాతసరుకు తీసేసి ఆ బహుమానాలతో నింపవొచ్చు.

గొప్పడిన్నరు ముగిసేప్పటికి ఇంకా రాత్రి తొమ్మిది గంటలే. సినీమాల ఆర్కెస్ట్రాలూ, పాటకులూ, హాస్యనటకులు, చేరిన తరువాత ఏమేం ప్రోగ్రాములు వుంటాయో తెల్లాల్లా అనుకున్నారు. అతిథుల్ని ఒక పెద్ద హాలులో ఆసీనుల్ని చేసి సంజీవయ్య వాళ్ళని ఎడ్రెసు చేశాడు.

"ఈ శుభసమయంలో మిమ్మల్ని వినోదపరచడానికి నాకు ప్రత్యేకమైన పద్ధతి తోచింది. పాటకచేరీలు మొదలైనవి చాలా మామూలు. మనం రోజూ అవస్తపడే పాటల్ని వాళ్ళు ఇక్కడ వినిపించడం పాతకం. ఈరాత్రి మీకు ఓ కథ చెపుతాను. అది ఈనాటి వధూవరుల ప్రణయగాథ—లేక అప్రణయబాధ—లేక జీవిత శోధ, కాకపోతే ప్రణయ మరణ బోధ" అని ఆగాడు.

సంజీవరాయుడు చాలా ప్రేమాస్పదుడు. గర్వమూ ఈర్ష్య లేని మనిషి. ధర్మపరుడు. కష్టంలోవున్న సోదరుడికి వెంటనే

ఆలోచన లేకుండా చెయ్యి అందిస్తాడు. కనక ఎవరికీ అతని మీద ఈర్ష్యగాని ద్వేషంగాని లేదు. అతను చెప్పే కథని చాలా కష్టంతో విన నిశ్చయించుకున్నారు అక్కడ కూడినవాళ్లు.

"నా వయస్సు? ముప్పైఎనిమిది. కుసుమ వయస్సు నే నెరుగుదును. కాని ఇప్పుడు చెప్పానంటే సాయింత్రంలోగా విడాకుల దరఖాస్తుపడుతుంది. కనక ఆమెవయస్సు పత్రికల్లో ఆరేళ్ళనించి ప్రకటిస్తున్నా ఇరవై ఏళ్ళేనంటాను. ఆమెకి ఇప్పుడు ఇరవై ఏళ్ళైతే ఆమె సినిమాల్లో తన పదోఏటనే చేరివుండాలి, అనే ప్రశ్నని మీరందరూ మాకు వినపడకుండా తర్కించుకున్నదేగనక, నే నంతకన్న ఏమి చెప్పనక్కర్లేదు.

ఈ వివాహం జరగడానికి వీలును కల్పించిన అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారికి నమస్కారంతో ఈ కథని ప్రారంభించకపోతే చాలా కృతఘ్నుల మౌతాము. మార్పుడు వివాహాలు చేసుకోతలుచుకున్నవారు, ముందే ఎట్లా సంసిద్ధులుకావాలో ఆయన బిల్లులో సూచించి మనకందరికీ కృతజ్ఞతాపాత్రులైనారు. అదేగాక మీరందరూకూడా మాకు కృతజ్ఞులు కావాలి. ఎందుకంటే మాది, భవిష్యత్ సూచకమైన పయనీర్ వివాహం. మీ అందరికీ ఆదర్శప్రాయం. త్వరలోనే మీరందరూ మమ్మల్ని అనుకరిస్తారనీ, ఇప్పుడు కుర్చీలలో కూచున్న జంటలు, కొంతమందైనా, ఈసారి ఇట్లా ఓ శుభకార్యానికి కలుసుకునే లోపల స్థలాలు మార్చుకునే యోగ్యతని న్యాయశాస్త్రరీత్యా సంపాయించుకుంటారనీ ఆశించడం కాబోదని విశ్వసిస్తున్నాను.

నేను చెప్పబోయే కథలో అతను 'అంటే' సంజీవరాయడు. ఆమె—అంటే కుసుమకుమారి. ఈనాటినించి ఆమె కుసుమదేవి.

ఇదివరకుకూడా శరీరరీత్యా కుమారి కావనుకోండి. ఈనాటినుండి చట్టరీత్యాకూడా కాదు.

ఈ కథ ఐదు భాగాలు——

1

ఆనాడు అతను ఓచిత్రానికి సహాయ దర్శకుడు. అంటే ఆ ఉద్యోగం హోదా తనకి తానే ఇచ్చుకున్నాడు. ఆరాత్రి షూటింగుఐ, బైటికి వచ్చేప్పటికి, ఒకామె నుంచునివుంది బైట రోడ్డుమీద. ఆ అపరరాత్రి స్టూడియోదగ్గిర ఒక్కతెగా ఆమె నుంచుని వుండడం వింతగా కనిపించి ఆగాడు అతను. అపర రాత్రులైనా స్టూడియోల వెలపల, నీడల్లో, చెట్లకొమ్మలమీద, బైటికి వొచ్చే మనుషుల బుజాలమీద రంగుల పిట్టలు వాలుతో వుంటాయి, ఎప్పుడన్నా. కాని ఆ పిట్టలకి కార్లున్నవాళ్ళ బుజాలూ, వొడులూ చాలా యిష్టం ఈమె వాలకం వేరుగావుంది. ఆగాడు. ఎందుకు ఆగాడా? ఆగకపోతే కథేలేదు. నిరంతరం ప్రతినిమిషం యుగయుగాల్నుంచి యీ మాయ తెరమీద బొమ్మల నన్లే విసుగు లేని కథకుడే ఆపాడు అతన్ని కొత్తకథకోసం.

"ఎవరు?" అని అడిగాడు.

తలెత్తకుండానే, "ఏంలేదు" అంది.

"ఫిల్మ్లో చేరాలని వొచ్చావా?"

"అవును" అని ఆమె అంటే ఏం జరిగేదో. ఎందుకంటే అతని ప్రశ్న, జేబులో నాల్గు ఫిల్మ్కంపెనీల అధికారం పెట్టుకుని అడిగినంత ధీమాగా వుంది. మరి దిక్కు-లేనట్టు నిలుచున్న

స్త్రీముందు 'తానుతప్ప దిక్కులేని భార్యముందూ' కాకపోతే ఇంకెక్కడ చూపుతాడు తన గొప్పతనం పురుషుడు ఈ క్రూర ప్రపంచంలో! కాని నవీనకాలంలో స్త్రీకి పరాయిదిక్కు దొరకడం సులభమౌతోంది. అందుకనే పురుషుల్లో ఆత్మవిశ్వాసం, ధైర్యం తగ్గిపోయినాయి. ఎందుకంటే పురుషుల కార్యశూరత్వానికీ, ఔన్నత్యానికి స్త్రీలనేత్రాలలో ఆరాధనే జన్మస్థానం.

ఆ రాత్రి ఆమె కాదని తలవూయించింది.

"ఐతే, ఎందు కిక్కడ?" అని విసుక్కున్నాడు అతను మొహంచెల్లడానికనీ ఆ రోడ్డుమీదకూడా అధికారాన్ని వహించి. అధికారంవున్నవాళ్ళకి స్థల కాల నిర్ణయం కాని, అవి ఎక్కడా లేనివాళ్ళకి హద్దేముంది?

"సూర్యనారాయణగారు వున్నారా లోపల?"

"ఏ సూర్యనారాయణ?"

"చిత్రాంగదుడి వేషం"

"ఓ! ఉన్నాడు. ఎందుకు?"

"ఏంలేదు, మావూరే."

"రమ్మని చెప్పనా?"

"వొద్దు వొద్దు. వున్నారా అని: అంతే."

ఆమె తల తిప్పేసుకుంది.

అతనూ అక్కడే ఆగాడు.

నాలుగు నిమిషాల్లో సూర్యనారాయణ వొచ్చాడు. ఆమె నీడలోకి జరిగింది. అతను వెళ్ళాడు. ఆమె అక్కడే నుంచునివుంది.

"ఏమిటి ఇంకా ఇక్కడే వున్నావు?"

"ఏమీలేదు, ఏమీలేదు," అని తడుముకుంటోంది.

"ఇంకెవరూ వుండరు ఇక్కడ, ఇంటికి వెళ్ళు."

"వెడతా వెడతా" అంటోంది. కళ్ళంబడి నీళ్లు తిరిగాయి. పెదిమలు వొణికాయి. వేళ్ళతో చీరె చెరుగుని చుట్టిపెడుతో కిందికి చూస్తోంది.

"డబ్బులు లేవా బస్సుకి?"

"వున్నాయి, వున్నాయి."

"ఎవరికోసమన్నా నుంచున్నావా?"

"ఎవరికోసం నుంచుంటాను?"

ఆమె మాటలు నిజమనిపిస్తున్నాయి.

"తోవ తెలీదా? పేటపేరు మరిచిపోయినావా?"

"రైలుస్టేషన్ దగ్గిరే"

"వెళ్ళుమరి. ఎక్కిస్తాను రా బస్సు చప్పున"

"మీరూ రండి అందాకా" అంది.

"ఎందుకు భయం?"

"భయంలేదు. మీరూ రండి"

సెంట్రల్‌స్టేషన్ ఎదురుగా దిగారు.

"ఇక్కడ సత్రం వుందికదూ?"

"ఇదేగా!"

"రండి"

హోటల్లోకి తీసికెళ్ళింది.

"భోజనం పెట్టించండి. మీరూ భోజనం చేస్తారా?"

"అర్ధరాత్రి భోజనమూ!"

వాళ్ళ బస్సుఖర్చు కాక రూపాయిన్నర అతనికి ఖర్చు.

ఇదీ ఎత్తు. గోడదగ్గర ఆమె పెట్టెవుంది. మూత తెరిచి రెండు రూపాయలిచ్చింది.

"ఇక్కడేనా నువ్వు వుండడం?" అన్నాడు ధైర్యంగా. మాట్లాడలేదు.

"ఎన్నాళ్ళయింది నువ్వు ఈవూరువొచ్చి?"

"వారంరోజులయింది."

"ఇక్కడే వున్నావా?"

"లేదు, మావాళ్ళింటో వున్నాను."

"మరి ......"

"భోజనానికి పోదాం."

భోజనం చేశాను.

"నేను వెళ్ళాలి యింటికి" అన్నాడు.

"వెళ్ళాలా!....నాకు కొంచెంపడుకోడానికి స్తలం చూపించమనండి. వీళ్ళని చూస్తే భయంగావుంది. మాటకూడా సరిగా తెలీదు."

" ఈ సత్రంలో వొక్కదానివీ పడుకుంటావా? గదికి అద్దెకూడా అడుగుతారు.

"ఇస్తాను"

కాని ఏమిటో ఆరాటం అతనిమనసులో. ఈమె వొంటరిగా ఈ సత్రంలోనా?

"ఎందుకు వొచ్చేశావు మీవాళ్ళ యింట్లోనుంచి?"

"ఏంలేదు. శ్రీరంగం పోయినాం, మావాళ్ళూ నేనూ. ఇక్కడ బంధువులయింట్లో దిగాం. రైలుదగ్గిర మావాళ్ళని ఏమరిచి వొచ్చేశాను."

"ఎందుకు?"

"వాళ్ళు ఇష్టంలేదు నాకు."

"ఏంచేస్తావు ఇక్కడ?"

"ఏమీ చెయ్యను."

"బాగా డబ్బువుందా?"

"ఆ. నలభై మూడురూపాయలు. ఇంకా ఈ గాజులుకూడా ఉన్నాయి."

"చూడూ. చాలా వెర్రిపని చేశావు. వుత్త పిచ్చిదానివిలా గున్నావు. నిన్ను సూర్యనారాయణ ఎరుగునా?"

"ఊఁ" అని కష్టంగా.

"అతనితో చెప్పనా?"

"బాబూ, బాబూ, ఆపని చెయ్యకండి."

"ఎందుకు?"

"నన్ను చూస్తే చాలా కోపం ఆయనికి."

కష్టపడి ఆమెకోగది కుదిర్చి. ఆమెని దాంట్లో ప్రవేశ పెట్టి, బైలుదేరాడు ఇంటికి.

ఎవరేం చెయ్యగలరు ఇట్లాంటి మనుషులకి అనుకుంటూ.

"మళ్ళీ ఎప్పుడు కనపడతారు?"

"నేనా? నా కిదే పనా!"

"మరి నే నేమైపోను?"

ఏడ్చింది. అతని హృదయం ఇంకా సినిమాస్టార్ల బొల్లి యేడుపులకీ, గ్లిసరిన్ కన్నీళ్ళకీ అలవాటుపడి గట్టికట్టలేదు.

"సరేలే, పొద్దున్నే వొస్తాను."

"పోనీ ఇక్కడే పడుకోకూడదూ? వాళ్ళనడిగితే ఓచాప ఇస్తారు నాకు. నాపక్క మీ కిస్తాను."

"నేను ఇంటికి పోవాద్దూ; చాలా బావుంది. రేపు వొస్తాను" అని విసుక్కుంటో వెళ్లాడు.

కన్నీళ్ళతో వొంటరిగా నుంచున్న ఆమె రూపం ఒకటే బాధించింది ఆ తన్నా రాత్రి, అతని భార్య ముద్దుమాటల మధ్య.

మర్నాడు పొద్దున్న కొంచె ఉత్సాహంగానే వెళ్ళాడు. తనని పెద్దనిచేసి, తాను కనపడాలనుకునే స్త్రీ ఒకామె వుండడం గర్వంగానే వుండి. ఓ వారం కనపడకపోయినా, ఇంటో బియ్యం లేకపోతేనేగాని తాను లేని కొరత తన భార్యకి తోచదు. కూచుని వుంది గదిలో—అతనికోసం చూస్తో ననుకుని సంతుష్టిపడ్డాడు. అవీ ఇవీ మాటలయింతరవాత వెళ్ళడానికి లేచాడు.

"మీ ఆఫీసుకేనా?"

"అవును. టయిమయింది. మా ఆఫీసుని సూడియో అంటారు."

"ఈవాళకూడా ఆయన వుంటారా అక్కడ?"

"ఎవరు?"

"అతనే. ఆ సూర్యనారాయణ" అంది విసుగ్గా.

"వుంటాడు; ఎందుకు వుండడూ?"

"ఏం చేస్తూవుంటాడు?"

"కబుర్లు చెప్పుకుంటో."

"బలే కబుర్లు చెపుతాడుకదూ? చిన్నప్పుడు మావూళ్ళో—"

"ఆకబుర్లు ఇంకోసారి వింటాను, ఇప్పుడు వెళ్లాలి. అతనితో చెప్పనా?"

"చెపుతారా.?...." అంది పరధ్యానంగా.

"అయినా, ఏమని చెప్పను? మీ రెవరని?"

చప్పున

"బాబోయ్. ఏం చెప్పకండి. చాలా చెడ్డమనిషి. ఆడవాళ్లు కూడా వుంటారుకామా అక్కడ?"

"వుంటారు. వొస్తావా?"

"అమ్మో. రాను. రాను. మరి అతను ఆ ఆడవాళ్ళతో చాలా చనువుగావుంటాడా?"

"వాళ్ళు వుణ్ణిస్తే చాలా మహారాజులాగ వుంటాడు."

"ఎందుకు వుణ్ణియ్యరేం? ఎంత శృంగార పురుషుడనుకున్నారు! మావూళ్లో...."

"ఆ సంగతులు తరవాత. నేను వెళ్ళాలి."

"సాయంత్రం వొస్తారా?"

"ఆ"

"తప్పకుండా రావాలి. మీరే దిక్కు. మీరు రాకపోతే నా కీ వూళ్ళో గతిలేదు."

కళ్ళంబడి నీళ్లు. తల తిప్పేసుకుంది.

"తప్పక వస్తాను."

"చాలా మంచి వారండీ" అని అతని చేతిని పట్టుకుంది. వొదిలించుకొని వెళ్లిపోయినాడు. తోవలో ఆలోచించుకున్నాడు. ఇదేమిటి, తనే గతి అంటుంది. అతుక్కోదుగద! ఏం చేసుకుంటాడు ఈమెని?

అవాళ సూర్యనారాయణతో స్నేహం చేసుకున్నాడు. వాళ్ళవూరూ అతని పూర్వ జీవితమూ సోమరిగా అడిగాడు. విశేషం ఏమీలేదు. నాటకాలలో వేషాలు వేసేవాడు. పాడతాడు.

ఆ సాయంత్రం ఆమెని అడిగాడు.

"ఈవూళ్ళో కొంతకాలం వుందదలచుకున్నావా?"

"వుండక ఏంచెయ్యను?"

"అంటే మీవాళ్ళదగ్గరికి వెళ్ళవా?"

"మళ్లీ కైదు."

"అయితే ఈవూళ్లో ఏంచేస్తావు?"

"ఏం చెయ్యాలి? ఏమీ చెయ్యను."

"అంటే. ఎట్లా బతుకుతావు? డబ్బో?"

"అవును, మీరే చెప్పండి."

"నేనేం చెప్పను? చదువుకోలేదు నువ్వు. ఇక వంట చెయ్యాలి."

"ఎవరింటోనో వంట చేస్తూనా?"

ఊరికే అన్నాడుగాని పాపం ఈమె వంటమనిషా?

"ఎందుకూ అట్లా బతకడం?" అంది మళ్ళీ.

"ఎందుకు బతకడం? మరి బతకాలిగా!"

ఆమె మాట్లాడలేదు. చప్పున ఆగిపోయినాడు. ఎంత పెద్ద ప్రశ్న? ఎందుకు బతకడం? తనా స్టూడియోలో పరుగులెత్తుతో భార్య వండుతో, ఈమె వంట మనిషి పనిచేస్తో! ఎందుకు ఇట్లా బతుకుతూ వుండడం?

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నారు?"

"ఏంలేదు. నీసంగతే."

"మీకేవో పెద్ద ఉద్యోగం కదా! నాకేమన్నా వీలు చూపలేరా ?"

అట్లా స్త్రీ కళ్ళకేసి చూస్తో దీనంగా విశ్వాసంతో అడుగుతోవుంటే తనదేం పెద్ద వుద్యోగం కాదని ఎట్లా చెప్పుతాడు!

"నీకేమన్నా పాట వొచ్చా?"

"ఏం పాట."

"ఏమన్నా పాడడం"

"ఎబ్బే ఎందుకు?"

"సినిమాలో ఏమన్నా పని దొరుకుతుందేమోనని."

"వేషమే!"

"ఏం?"

"నాకేం చాతనవుతుంది?"

"సరేలే చూద్దాం. మళ్ళీ వొస్తా."

"మరి మీదేభారం."

అని మళ్ళీ చెయ్యిపట్టుకుంది. అతను చేతిని విదల్చుకోలేదు. ఆమె చేతిని వొదలగానే తొరతొరగా వెళ్ళిపోయినాడు. మళ్ళీ రాత్రంతా ఆమె కలవరపెట్టింది అతన్ని. సినీమా ఆడవాళ్ళని ఆరునెలలు చూసింతరువాత, చాలా నిర్మలంగా వుంది మనసు అట్టాంటి అమాయకురాల్ని కలుసుకొని మాట్టాడడం.

....

అతను పనిచేసే చిత్రంలో మిగిలినభాగం కొల్హాపూరులో తీస్తారని తెలిసింది. ఆ చిత్రంలో తనకి ఉద్యోగం అతను స్వయంగా ఇచ్చుకున్నాడు గనక, అతనూ కొల్హాపురం వెళ్ళితీరాలి, వెళ్ళకపోతే చిత్రం ఎట్లా పూర్తిఅవుతుంది? కొల్హాపురం

వెడుతున్నామని ఆ సినిమావారు ఎవరూ అతనితో చెప్ప లేదు; అనవసరమనుకున్నట్టున్నారు. కాని అతను తెలుసు కున్నాడు. చిత్రకారులకి బుద్ధిలేకపోతే, తనకి లేదా? నాలుగు రోజుల్లో ప్రయాణం. భార్యని పుట్టింటికి పంపేశాడు. భార్య సమస్య చులకనగాతీరింది గాని, మిత్రురాలి సమస్య కష్టమై పోయింది. తన ఇల్లు ఖాళీఅయిందిగనక మిత్రురాలికి అద్దెకిచ్చాడు, తను తిరిగివచ్చిందాకా ఉండమని. తన సామానుతోసహా.

"ఎంత డబ్బుంది నీ దగ్గిర?"

"పాతిక రూపాయలూ ఈ గాజులూ."

"సరే, పుణ్ణీ, నేను వెడుతున్నాను కదా! తరవాత ఏం చెయ్యతలుచుకున్నావు?"

ఆ రాత్రి ఆమె వంటచేసింది. బైట, చింతాద్రిపేటమురుగు కాలువలకంపుని చీల్చుకుని ఎక్కణ్ణించో వాస్తోంది నైట్‌క్వీన్ పరిమళం. అతను మంచంమీద కూర్చున్నాడు. ఆమె గుమ్మా న్నానుకుని కూచుంది.

"మీరు వెళ్ళకపోతేనేం?"

వెళ్ళకపోతే మునిగిపోయిందేమీలేదు.

"నేను వెళ్ళకండానా? నేను లేకండా ఏం చేస్తారు వాళ్ళు అక్కడ? మరి చిత్రం పూర్తి కావొద్దా?"

ఈ నాలుగురోజులూ ఆ అబద్ధంలో హోదాలో సంతోషిం చాడు పాపం ఆ యువకుడు. తను వెళ్ళాక నిజం తెలుసు కుంటుంది. తెలుసుకోనీ, అతనెవరరో, ఆమె ఎవరో అటు తరువాత.

"నన్నుకూడా మీతో తీసుకుని వెళ్ళడానికి వీలుపడదా?"

"ఏ మాత్రం వీలుపడదు. నేనేం అనామకుణ్ణనుకున్నావా? నా ప్రతిష్ట పోతే నే నా బృందాన్ని అధికారంలో వుంచగలనా?"

"మీరు వెడితే నే నేం కాను ఇక్కడ?"

"ఇల్లిచ్చాను. అంతకన్న ఏ చెయ్యను? అద్దె నువ్వే కట్టుకోవాలి.

ఆ గుడ్డిదీపంముందు ఆ నిర్భాగ్యులిద్దరూ. ఇద్దరిజీవితాలూ అబద్ధంలోనే అల్లుకున్నారు, ఒకరివంక ఒకరు.

"నా కేదన్నా తోవ చూపలేరా?"

"అదే ఆలోచిస్తున్నాను." అని అతను దర్జాగా. తన గొప్పమాటలు నమ్మి, మామగారు ప్రతినెలా వందరూపాయలు పంపడం మానినరోజున అతని సంగతి ఎవరు ఆలోచిస్తారు?

ఆమె చీకట్లో మంచం దగ్గిరిగా జరిగి అతని కాళ్లు పట్టుకుంది.

"నేను మీమనిషిని. నన్నేమన్నా చేసుకోండి. నేను మళ్ళీ ఇంటికి పోకుండా నా కింత కూడు కల్పించండి. మీ రుణం ఎన్నటికీ మరిచిపోను...." అంది.

ఈ స్వతంత్రభారతావనిలో స్వతంత్రం యాచించే ఎన్ని వేల స్త్రీలకంఠాలో కలిశాయి ఆ ఆర్తనాదంలో.

తమాషా ఏమిటంటే అన్ని అబద్ధాలు చెప్పిన, చెప్పించుకున్న ఆ స్త్రీ, ఆ రాత్రి తన దిక్కులేనితనంలో అన్నఆమాటలో నిజంమాత్రం నిలబెట్టుకుంది.

ఆరాత్రి వాళ్ళిద్దరూ ఆమంచంమీదే నిద్రపోయినారు. ఎందుకంటే ఆఇంట్లో వేరేమంచంలేదు. చాపకూడాలేదు. వున్న

నాజుగుచీరెల్లో మంచి చీరె చెరుగుని కింద పరుచుకుని చలిలో ఆమె పడుకుంటే భరించలేకపోయినాడు అతను.

మీకళ్ళలో ఈనాడు ఆ యువతీ యువకులమీద గొప్ప దయ సానుభూతీ కనపడుతున్నాయి ఎందుకు? అదృష్టదేవత చివరికి వాళ్లని ఆశీర్వదించింది గనక. ధనం, హోదాయేకాక, పెళ్ళి అనే పవిత్ర పుష్పహారం వాళ్ళ మెళ్ళో మెరిసింది గనక. కాని అట్లా నిలవలేకుండా, దేహాన్ని ఇచ్చేసుకున్న స్త్రీ ఎటువంటి దుర్గతికి దిగిందని విన్నా ఏమీ కనికరం రాదు.

ఈ సినిమా - కళకాదు - సినీమాకాళిముందు ఎన్ని జీవితాలు శీలాలు ఎన్ని విధాలుగా బలిఔతున్నాయో మీ కందరికీ తెలుసు. ఆ కళేబరాన్ని తొక్కి పైకిపాకి మన ఈ కుర్చీలని చేరుకున్న ధన్యులంగనక, మీసాలు మెలేస్తో, కుచెళ్ళు తోసుకొంటో హాయిగా కూచున్నాము ఇక్కడ.

తెల్లారకట్టే లేచాడు అతను తనని తాను విసుక్కుంటో.

"ఈ పనికూడా చేశాను. ఇదో లంపటి పెట్టుకున్నానే!" అనుకుంటో.

ఈనాడు చాలా పత్రికల్లో పడ్డాయి మా ఇద్దరి చిత్రాలు, మా జీవిత కధలూ, మా దివ్య ప్రణయగాధలూ. కాని ఆరాత్రి ఆచీకట్లో, ఆలసటలో, పక్క నైడుకాలవ కంపులో, అంతకన్న చేసేపనిలేక........

ఆ రాత్రి కలయికని ఏ చలమో కథ రచించాడంటే, ఏదో గొప్ప జ్యోతి వాళ్లిద్దరి హృదయాల్లోనూ వెలిగించనీ, దివ్యపుష్ప వర్షం కురిపించారనీ, అట్లా ప్రేమించుకున్న తరువాత వాళ్లి సాధారణ మానవత్వాన్ని దాటిపోయినారనీ రాస్తాడు.

కాని వాళ్ళ మనసులో ఏ భేదమూ కలగలేదు—పర్యవసానాలకి కొంత భయం తప్ప.

మర్నాడు అతనికి శారదాంబ కనపడ్డది.

నాలుగుచిత్రాల్లో నటించిన అతనికి తెలిసిన Extra. ఆమెతో కాజుయల్‌గా అన్నాడు తనఇంటోవున్న ఆమెని ఎక్కడన్నా సినీమాలోప్రవేశపెట్టమని. మూడురాత్రులు ఆమంచంమీద, ఆమెతో భార్యతోవలెనే గడిపి, వెళ్ళిపోయినాడు రైలెక్కి. అదీ మొదటి భాగం. ఇంక రెండోది.

2

సంవత్సరానికి తిరిగివొచ్చాడు, అతను కొల్హాపూరునించి. ఆ సంవత్సరంలో ఆమెని ఎప్పుడూ తలుచుకోనేలేదు. తిరిగి వొచ్చేటప్పటికి అతనిఇంటో ఎవరో కొత్తవారు కాపరమున్నారు. ఆమె ఏమయిందో ఎవరికీ తెలీదు. అతని సామాను ఆఇంటో ఓమూల వుంది. అతనికి ఇల్లు దొరక్క అక్కడక్కడ, వాళ్ళ దగ్గిరా వీళ్ళదగ్గిరా గడుపుతున్నాడు. అతను స్వయంగా ఉద్యోగం చేస్తున్న చిత్రం ఎడిటింగ్‌కి పోయింది. అందుకని తనేదో పని మీద ఉన్నట్టు తిరగడానికి కూడా excuse కనపళ్ళేదు. ఇంకెవరన్నా తనని ఆ చుట్టుపక్కల ఉణ్ణియ్యడానికి వొప్పుకొనే చిత్రం వాళ్లు దొరుకుతారేమోనని ఖోగట్టాలు చేస్తున్నాడు. ఆమె ఏమై వుంటుంది? పాపం, తనవూరు పోయివుంటుంది. శారదాంబని కనుక్కుందామంటే, ఆమె నాటకాలజట్టులో ఆంధ్రదేశం పర్యటన చేస్తోంది.

ఆరోజు శాంతారాం మద్రాసు వొస్తున్నాడు. మద్రాసు సినీమాప్రపంచమంతా సెంట్రల్లో చేరుతోంది. మరి అతనంత ప్రముఖుడు. స్టేషన్‌కి వెళ్లకపోతే చాలా లోటుగా వుంటుంది. శాంతారాం తనకి అవమానం జరిగింది అనుకోవచ్చు. వెడితే, శాంతారాం అతన్ని చూడగానే, 'ఇదేమిటి నీవంటివాడు ఈ మద్రాసులో? ఇక్కడ ఎంత కీర్తివంతుడివైతేమాత్రం ఏం లాభం? సర్వభారతసినీమా కీర్తికి రావలసినవాడివి. నాతో రా' అనవొచ్చు. అందుకని త నీ వూళ్ళో పూర్వం కొంత ప్రత్యేకత సంపాయించుకోడానికని కుట్టించుకున్న షేర్వానీ తీసి, దులిపి, ధరించాడు. తనభార్య టిస్యూచీరెని షామ్లాగా తలకిచుట్టి ఓ పూల మాల కొని స్టేషన్‌కి హాజరైనాడు. ఆవేషంలో అతని మిత్రులు కూడా అతన్ని గుర్తించలేదు. శాంతారాం వొచ్చాడు. పుష్ప మాలాలంకృతుడైనాడు, వెళ్ళాడు. కాని అతనిమాల అతని చేతుల లోనే వుండిపోయింది. శాంతారాంకి ముప్పైగజాల దూరంలోనే వుండిపోక తప్పిందికాదు అతనికి — ఎంత ముందుకి తోసుకు వెళ్ళినా. వొళ్లు మండిపోయింది. ఓమోటారుకారు అద్దంలో తన ప్రతిబింబం కనపడేటప్పటికి చాలా Foolish గా Comical గా తట్టింది అతని రూపం.

ఆపక్కన నుంచున్న ముష్టిపిల్ల మెళ్ళో వేశాడు ఆ మాలని వొళ్ళుమండి. ఆ టాక్సీలో ఎవరో నవ్వారు. దానినిండా సినిమా ఆడవాళ్ళు. కారు బైలుదేరింది అతని పక్కనుంచి. దాంటోవాళ్ల అతనిపక్కకి రాగానే—

"ఏం అంతనవ్వు? విరుచుకుపడుతున్నారు, మీ బతుకులకి" అన్నాడు.

పెద్దనవ్వు. "తెలుగువాడేనే" అని ఒకామె. కారు వెళ్ళిపోయింది.

అతను అవమానంతో దహించుకుపోతున్నాడు. మొదట తనవూళ్లో ఆ షేర్వానీని ధరించినప్పుడు అతని పినతండ్రి నేలకి ఒంగి సలాముచేసి,

"ఆదాబస్. ఆప్. బిర్యానీ ఖావ్," అన్నప్పుడు కూడా అతనికి అంత కోపం రాలేదు.

ఇంతలో అతని వెనుక ఎవరో

"ఏమండీ" అన్నారు.

తిరిగిచూస్తే ఇందాకటి కారు అక్కడే ఆగివుంది అతని వెనక. దాంటోంచి తొంగిచూస్తున్నారు.

ఆమె ఆ కారులోంచి దిగి వొచ్చినట్టుంది.

"ఏమిటి?"

అనేప్పటికి గుర్తుపట్టాడు. ఆమె!

"నువ్వా?"

"మిమ్మల్నా వేషంలో గుర్తుపట్టలేదు. ముందే గుర్తుపడితే నేను మిమ్మల్ని, ఆ మాలని నా మెళ్ళోనే వేశేవారేమో!"

సిగ్గు, సిగ్గు. చప్పున సమయోచితంగా...."ఆపూలమాలని శాంతారాం నా కిచ్చాడు" అన్నాడు.

"అవును చూశాను. అందుకనే ఆ మాలని నేను కాంక్షించింది" అంది ఆమె.

అని,

"మీ సామాను సరిగా వుందా? ఎన్నాళ్ళయింది వొచ్చి?"

టాక్సీ మీటర్ పరిగెత్తుతోంది. పిలుస్తున్నారు వాళ్ళు.

"నువ్విక్కడే వున్నావా?"

"అవును. పది, శింగారమొదలివీధి, రాయపురం. వొస్తారా?" అంది కారుదగ్గరికి పరిగెత్తుతో.

"తప్పకరావాలి. ఇవాళే" అని అరిచింది కారుకిటికీలోంచి.

వెళ్లాలా లేదా? అతని అబద్ధాలసంగతి ఆమె ఎప్పుడో గ్రహించివుంటుందని అతని తెలివికి సహితం తెలుస్తోనేవుంది.

వుండలేక మర్నాడు సాయంత్రం వెళ్ళాడు.

ఓగదిలో ఆమె పాడుతోంది, ఒక హార్మోనియం మీద వాయిస్తో. ఒక గిరజాలజుట్టు అతను ఆమె పాటని దిద్దుతున్నాడు. అతన్ని కూచోమని ఆమె పాడుతోంది. ఆ ఇల్లంతా గదులు గదులు. హాలునికూడా తడికలతో విభజించారు. అందరూ ఆడ వాళ్ళు. బ్రాథెల్ లాగు వుంది. పాటవై గిరజాల అతను వెళ్లాక హోటలునించి ఫలహారం, టీ తెప్పించి ఇచ్చింది. అతని సంగతి కనుక్కుంది.

"ఫిల్ము ఎడిటింగులోవుందా? అందుకనే మీ కంతపనిలే దన్నమాట. వుంటారా ఈవూళ్ళోనే. కొత్త ఫిల్ము ప్రారంభించే ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారా?"

ఈమెకి తెలీలేదా? వేళాకోళం చేస్తోందా?

జవాబు ఏదో గొణిగి ఆమె వృత్తాంతం అడిగాడు. ఆ శారదాంబగారు ఆమెని కళానిలయ ఫిల్ము కంపెనీకి తీసుకు వెళ్ళింది. ఆమెకి ఒక చిన్న పార్టు ఇచ్చారు. నెలకి యాభై రూపాయల జీతం. రిహార్సల్సు జరుగుతున్నాయి. ఈలోపల Play - backs పాడి కొంచెం సంపాయించింది.

"నీకు పాట వొచ్చునని నాకు తెలీదు."

"నాకూ తెలీదు. వాళ్ళు పాడమన్నారు, పాడాను. ఇష్ట పడ్డారు."

"ఈ ఇల్లెవరిది?"

"మేం చాలామందిమి ఆడవాళ్ళం చేరి అద్దెకి తీసుకున్నాము."

సంగీతం నేర్చుకుంటున్నావా?"

"ఆయన మా ఫిల్మ్ కవి. నా పాటకి మెరుగు పెడతానని వెంటపడ్డారు."

"మరి ఇంక నేను వెడతాను."

"వెళ్ళి?"

"వెళ్ళి—ఏమిటి?"

"ఇంతేనా ?"

"అంటే?"

"చూడండి. మిమ్మల్ని నేను మరిచిపోయినా ననుకుంటున్నారు. మీరే నన్నిట్లా కాపాడింది. మీరెంత గొప్పవారైనా నన్ను మీరు వొదలడానికి వీల్లేదు. నన్ను మరిచిపోవడానికి వీల్లేదు."

అని అతని వేళ్ళసందున ఆమె చేతివేళ్ళని పోనిచ్చి పట్టుకుంది. ఆమె కా అధికారం వుంది మరి!

"సరే. వొస్తోవుంటాలే....ఎప్పుడన్నా."

"అట్లా కాదు. ప్రతిరోజూ రావాలి. వొట్టెయ్యండి."

"ఎందుకు ప్రతిరోజూ?"

"అంతే. రావాలి. భయపడకండి. దేనికీ, డబ్బుకుగాని, ఇంక దేనికిగాని మనుషుల్ని బాధించే మనిషినికాను" అని జాలిగా నవ్వింది.

ప్రతి సాయంత్రం ఏడింటికి వెళ్ళి ఓగంట కబుర్లు చెప్పి వెళ్ళిపోయేవాడు అతను. ఓ సాయంత్రం ఆమె దిగులుగా కూచుంది. కారణం —

"రిహార్సల్సులో నా ఉచ్చారణా, చెప్పే పద్ధతీ వొప్పుకోటంలేదు వాళ్లు. ఎంతనేర్పినా రాదంటారు. వాళ్ళు నేర్పినా రాదంటారు. నేర్పినపాట అట్లా తగలపడ్డది. ఈ కవి లేడూ ఆయన రాసినపాట అది. ఆ మాటలు ఎట్లా అనాలో నేర్పుతానని వొచ్చి, నాకు వొచ్చిందికాస్త పాడుచేశాడు. సంగీత దర్శకుడు ఇదేమిటి, నీపాట ఇట్లా పాడయ్యింది? అని తిట్టాడు. నాకు కాస్త సరిగా చెప్పడానికి మీకు తీరిక వుంటుందా? చాలా అనుభవమున్నవారు మీరు. ఎంతమందిని తర్ఫీదు చేసి బాగుచేశారో!" అంది.

తనని హాస్యం చేస్తోందా? అంత చాతకానివాడా తను?

ఆరోజునుంచి ఆమె పోర్షను తీసుకుని ఆమెకి నేర్పుతున్నాడు. మద్రాసు ఒచ్చినప్పుడు తాను Actor కావాలనే ఉద్దేశ్యంతో భావ ప్రదర్శనం అలవరచుకోడానికి ఓ పెద్ద అద్దం కొన్నాడు. దాన్ని తీసుకొచ్చి ఆమె గదిలో పెట్టి ఆమెకి భావ ప్రదర్శనం నేర్పడం ప్రారంభించాడు. తత్ఫలితంగా ఆమెని చాలా మెచ్చుకుంటున్నారని సంతోషపడుతోంది ఆమె. దాంతో అతనికి స్వవిశ్వాసం హెచ్చింది. కాని అతను డబ్బు లేక ఉపవాసాలుంటున్నాడు. పైకిమాత్రం ఆమెముందు డాబుగా ఆకలి లేనట్టే నటిస్తో తన గొప్పతనం చాటుకుంటున్నాడు.

ఫిల్మ తీస్తున్నారు. ఆనాడు ఆమె సెట్‌మీదకి వెడుతోంది. ఆమెతో ఆమె సంబంధీకుడుగా అతనూ స్టూడియోకి వెళ్ళాడు. ఆమె

మేకప్ దగ్గిర స్వయంగా వుండి సలహానిచ్చి ఆమెని తయారు చేయించాడు. ఆ తయారుచేసే మనిషిని తాను ఎరిగి వుండడం వల్ల మేకప్ ఐన ఆమెకీ అసలు ఆమెకీ ఏమీ పోలిక లేదు. లీలా చిట్నీస్ మారిన కన్న ఎక్కువగా మారిపోయింది ఆమె. ఆమెని చూస్తే ఇదెక్కడి అందం అనిపించింది. మొదటి Rushes చూడటంతోటే డైరెక్టరు కవిని పిలిచి తక్కిన కధమార్చి ఆమె పోర్షన్ని ప్రాముఖ్యం చెయ్యమన్నాడు. ఆమెకి నెలకి రెండు వందలయాభై రూపాయల జీతం అయింది.

ఈ లోపల అతని చిత్రం కంపెనీవారు రెండో ఫిల్మ తియ్యడానికి సన్నాహాలు చేసుకుంటున్నారు. ఈసారి అతన్ని ఆ చుట్టుపక్కల వుణ్ణిస్తారో లేదో అనుమానంగా వుంది. ఎందుకంటే ప్రొడ్యూసర్ల బంధువర్గంలోని యువకులు చాలామంది పోగైనారు స్టూడియోలో.

ఓ సాయంత్రం ఆమె ప్రస్తావించింది అతనితో.

"మీరు రెండోచిత్రం తీయబోతున్నారుట. ఇంక మీకు తీరుబడి వుంటుందో లేదో."

"ఫరవాలేదు. సాయంత్రం ఏమీ పనివుండదు. వున్నా వాళ్ళకి పనిచెప్పి వొచ్చేస్తాను. నాచేతికింద బాగా తర్ఫీదైనారు."

"మీ ఫిల్మలో నాకేమీ స్తలం వుండదా?"

"మరి చెప్పలేదేం? అందర్నీ బుక్ చేసేసుకున్నామే!"

"పోనీ మా ఫిల్మలో మీరు చేరండి."

"ఎందుకు? నాకేం ఖర్మం?"

ఆ మాటలు అనడానికి చాలా బాధపడ్డాడు. ఒకవేళ తన స్థితి తెలిసే మాట్లాడుతోందేమొ ఆమె. ఆమాట లనకపోయినా,

ఓ ఫిల్ముకి తాను డైరెక్టరైనట్టే మాట్లాడుతున్నాడు అతను. మరి అంత హోదాగలవాడు ఇంత బీదగా ఎందుకు కనపడుతున్నాడు? చాలామంది సినిమాతారలు ధనం దాచుకుని బీదగానే వుంటున్నారు మరి.

మొదట్లో అతను ఫిల్ముల్లో సంపాదన ప్రయత్నం చేస్తానంటే మామగారు వొప్పుకోలేదు. అతను మద్రాసు పారిపోయి వొచ్చి, తనకి యాభై రూపాయల ఉద్యోగం అయిందని బొంకి, భార్యనీ, నెలకి పందరూపాయల్ని తెప్పించుకున్నాడు. ఏడాది కిందట భార్య వెళ్లి ఏంచెప్పిందో తండ్రితో, అతను నెలకి నలభై రూపాయలే పంపుతున్నాడు. ఆదాయంతోపాటు అతని భోజనమూ, దాంతో రూపమూ సన్నగిల్లాయి. బట్టలు చినిగి పోయినాయి. అదంతా ఆమె గమనిస్తోనేవుందని అతనికి తెలీదు.

"ఖర్మమేమిటి లెండి? అక్కడ మీకు పని ఎక్కువగా లేదంటున్నారు. పైగా మా ఫిల్ముడైరెక్టరుకి ఏమీ తెలివిలేదు. వూరికే తడుముకుంటాడు. మీ వంటివారు వుండి సరైన మార్గం చూపితే కొంతబాగుపడతాడు. పైగా నాకు కనపడుతో వుంటారు. అదీ నాకు ముఖ్యమైనవిషయం."

"నేనెందుకు నీకు కనపడడం?"

ఆమె పొరపాటున మాట అనేసినట్టు వూరుకుంది.

"ఏం లేదు. కనపడితే నాకు ధైర్యంగా వుంటుంది."

"నేను వుచితంగా ఎందుకు చేస్తాను?"

ఉచితంగా, ఫిల్ముగుంపులో ఉణ్ణిస్తేనే ఛాలు—ఏనాటికైనా పైకి పోకరేకపోతానా అనుకునేమనిషి తీరా offer తానంతట అదే వొచ్చేప్పటికి బేరం ఆడుతున్నాడు. అదిగాక తాను ఎవరికి

సహాయంచేశాడో ఆమె తనకి సహాయం చేస్తానంటోంది. భరించ లేదు.

"నెలకి వందరూపాయలు ఇయ్యరా ఏమిటి?"

వందరూపాయలే!

"ఎందుకు ఇస్తారు? అయినా వంద నాకేం లెఖ్ఖ."

"నేను మాట్లాడిపెడతాను కాదూ? ఏదో పైఖర్చుకి వుంటుంది."

అనుమానం భగ్గుమంది. ఈమెచెపితే ఎందుకు వింటాడు ఆ డైరెక్టరు? అయినా, తనకేం సంబంధం?

"నువ్వు మాట్లాడితే, నాకెందుకు ఉద్యోగంయిస్తాడు?"

"మీకీర్తిని ఆయనమాత్రం వినలేదనుకున్నారా? మీతో పోటీచెయ్యగలనా అని ఎంతభయమనుకున్నారు మా డైరెక్టరుకి? అదిగాక మీరు నన్ను తర్ఫీదుచేసింతరవాత నామీదా చాలా గౌరవం కలిగింది ఆయనకి."

ఏమైతేనేం? ఉద్యోగం నిజమైతే—

నిజమే అయింది. వందరూపాయల ఉద్యోగం సహాయ దర్శకుడిగా దొరికింది.

3

ఆర్నెల్లయింది. తను ఇంకా వందరూపాయల ఉద్యోగం చేస్తూనేవున్నాడు. ఆమె మూడు చిత్రాలలో ఏకకాలమందే నటిస్తూంది—ఒక్కొక్క చిత్రంలో నెలకి వెయ్యిరూపాయల జీతం తీసుకుంటూ. ఆమె మేకప్ అద్భుతం. ఎటువంటి భావాలనూ అద్భుతంగా ప్రదర్శిస్తుంది. కాని అవన్నీ అతనుచూపి బోధించాలి.

మాటలభావం ఉచ్చారణ చూపాలి. పాటధోరణిని దిద్దాలి ఇంటి దగ్గిర. అతను ఏంనేర్పితే అది చిలకమల్లే చక్కగా, కళ్లు చెదిరేట్టు వప్పచెపుతుంది. ఇంతైనా ఆమె అభ్యుదయానికి ఇంకేవో తప్పుడుకారణాలు వుండాలని అనుమానిస్తోనేవున్నాడు.

మామగారు డబ్బు పంపడం మానాడు. భార్యని పంపమని అతను రాయనూలేదు.

చాలాసార్లు ఆమె అడిగింది అతన్ని, గదిని వొదిలి తాను మంచిఇంటోకి పోతలుచుకున్నాననీ, చూసిపెట్టమనీ. వందరూపాయల జీతంతో అతను కొంచెం హాయిగానే ఉన్నాడు. అతని అసలుఫిల్మఉద్యోగం సంగతి ఆమె ఎత్తలేదు మళ్ళీ. అతను తన కొత్తఉద్యోగంలో నటీనటకులకి రిహార్సల్సు చేయిస్తూనే ఉన్నాడు, కాని అతనినించి వాళ్ళకేం రాలేదు. అతనిలో ఏమాత్రం ప్రతిభ ఉన్నట్టూ ఎవరూ గుర్తించలేదు. ఏమూలో అతనికి ఆమె తనమూలాన అంతఉచ్చస్థితికి వొచ్చిందికదా, ఆ టీ ఫలహారం తప్ప తనని తీసుకోమని ఎప్పుడూ ఏమీ ఇచ్చిందికాదే అని బాధగానేవుంది. సినీమాలలో తన కంతకన్న గతులు లేవని అతనికి అర్థమయింది. తనవూళ్లోనే ఆమాత్రం ఉద్యోగం ఎక్కడైనా చేసుకోవచ్చే! మామగారి ఇంటో హాయిగా ఉచితంగా తింటో బతకవచ్చే! ఆ ఉద్యోగం కాక, ఈమెకి ఆ పాఠాలు. ఎందుకొచ్చిన చాకిరీ ఇదంతా, అని చాలాసార్లు అప్పుడప్పుడు యోచించాడు. కాని సినీమాలో ఏదో ఉత్సాహం, రంగుల మాయా ఉన్నాయి. ఆ సంగతి అతనికి తెలీదు. అట్లానే వుండిపోయినాడు మొత్తానికి.

ఇంతలో ఆమెకి ఇల్లు దొరికింది మాంబళంలో చిన్న బంగళా.

"ఎల్లుండి వెళ్లిపోదాం" అంది.

"ఎవరు?"

"మీరూ నేనూ."

"నేనా? నేనెందుకు?"

ఆమె మాట్లాడలేదు. మొహం తిప్పేసుకుంది ఆ చీకటి గదిలో చీకట్లోకి. మళ్ళీ తనవేపు తిరిగేలోపున కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంది.

"నే నెందుకు? అని అడిగితే, జవాబు ఏమీ లేదనుకోండి. ఆ ప్రశ్న మీలో వొస్తుందనుకోలేదు నేను."

"మరి నాకేం అర్థం కనపట్టంలేదు."

"నన్ను పట్టుకుని అన్నీ నేర్పడంలో ఏమన్నా అర్థం కనపడ్డదా మీకు ఇన్నాళ్ళూ?"

"ఆలోచించలేదు."

"నేను పాపాత్మురాలిని కాదు. మీనించి నాకు భేదభావం లేదు కనకనే అంత చనువు తీసుకున్నాను. మగవారు సులభంగా మరిచిపోతారు. స్త్రీ మరవలేదు. అందువల్లనే అన్నీ కష్టాలు స్త్రీకి. అందువల్లనే లోకంలో కాపరాలనేవి నిలిచివున్నాయి.

"చలం ఎంత కూడదంటున్నా"

అని నవ్వాడు అతను.

ఆ ముందురోజే వాళ్లు అరుణ చదువుకున్నారు.

వారంరోజులైనా ఆమె ఆ ప్రస్తావన మళ్లీ తీసుకుని రాలేదు. ఆగది మారనూలేదు.

ఆ మూడురాత్రుల సంగతి గావును ఆమె మాట్లాడింది. తనమీద ప్రేమా ఆమెకి? కాని అతనికి అట్లాంటి బుద్ధి పుట్టలేదు. అభ్యంతరమూ లేదు. ఏదో ఎత్తు వేస్తోంది తను ఆమెనించి వెళ్ళిపోకుండా; శాశ్వతంగా తనని 'కోచ్' చేసేందుకు ఎత్తు. కాకపోతే ఆమెకి ఇంత ఉచ్ఛదశ—ఆమె ప్రతిభవల్లనైనా సినీమాలో పైకి వెళ్లాలంటే, పడకగది సహాయంలేకండా పని కానే కాదు. ఇంత తనమీద ఇష్టమని దొంగ కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంటే తాను మోసపోతాడా? ఆమెతో ఆ యింటోవుంటే, ఆమె పోషణ కింద తనకేం గౌరవం?

"ఏమయింది కొత్త ఇంటి సంగతి?"

అన్నాడు బీచిముందు ఆమెతో.

"ఎవరికో ఇచ్చేశారు."

"అదేమిటి?"

"మీరులేంది, నాకొక్కత్తెకూ ఆ ఇల్లెందుకు?"

"సరిగా చెప్పు. నన్నెందుకు రమ్మంటున్నావు?"

"ఎందుకు రానంటున్నారు? మీరు వొచ్చి నాతో కలిసి వుండడానికి నామనసులో కారణం వెతుక్కో నక్కర్లేదు. రాకుండా వుండడానికి మీరు వెతుక్కోవాలి కారణాలు— అవును మరి! మీకు ఇల్లుందా వేరే?"

"ఏం? నాభార్య రాకూడదా?"

"వొచ్చినా? మనతో వుండదా ఆమె? సరేలెండి. ఆమె వొచ్చారకద. అయితే రప్పించండి. ఆమెతో మాట్లాడి సరిపుచ్చుకోగలను నేను."

"అవునులే. నీతో మే మెక్కడ తూగగలం!"

"తూగడమేమ్ముంది. అంతా మీదే."

"మాదా?"

"ఎందుకు ఆ అబద్ధం మీలో; మీకు తెలీదా? నేనేం సంపాయించినా, అంతా మీరు పెట్టినభిక్ష అని! ఎప్పుడో చేసి వొదిలిన సహాయంకాదు. ప్రతిదినమూ మీతిండి తింటున్నాను."

"అది నీ మంచితనం. నేనేం అట్లా అనుకోటంలేదు."

"సరే పోనీండి. నే నిట్లా ఈ గొందిలోనే చీకట్లో కుళ్ళి పోతాను. సంతోషించండి."

అని అక్కణ్ణించి లేచిపోయింది.

ఇంకోరోజు అతను వెళ్ళికూచోగానే మాట్టాడకుండా అతని కేసి చూస్తూకూచుంది.

"ఏమిటి సంగతి?"

"రాత్రి సినీమా చూడ్డానికి వెళ్ళాను."

"వెడితే అట్టా చూడ్డమెందుకు?"

"దాంటో మీవంటివాడే వున్నాడు."

"ఏం చిత్రం?"

"జిందగీ"

"చివరి కేమయింది?"

"ఏమయింది? ఇద్దరి జీవితాలూ దగ్ధమైనాయి."

"మనవీ అట్లానే ఔతాయంటావా?"

"కావు."

"ఎందుకు?"

"నేను శ్రీమతిని కానుగనక."

"కాక...."

"ఆమెకి చాలా బిడియం, అలివికాని ఆత్మగౌరవం-కాదు గర్వం."

"నీకు?"

"నేను సిగ్గులేనిదాన్ని."

"ఏమీకాదు."

"మీముందు."

అని మళ్ళీ

"పాపం ఎన్ని కలలు కంటుంది!"

"నువ్వో?"

"నేనూనూ. అక్కడే పోలిక."

"ఏం కలలు"

"ఆమెవి ఏమైతేనేం? నావి మీకు తెలుసు."

"చక్కని బంగళా."

"ఊఁ"

"కారు."

"ఊఁ"

"బంగళాముందు తోట, లోపల చక్కని ఫర్నిచర్"

"ఊఁ"

"అంతేనా?"

"కాదు"

"జాతికుక్కలు నౌకర్లు"

"ఊఁ"

"అంతేనా?"

"అంతేలెండి. చాలు"

అని పాట పాడుకుంటోంది.

ఏమిటి ఈమె తనభార్యమల్లే కాపరం పెట్టాలనుకుంటుంది కావును. ఒకే ఎత్తు వేసింది. ఇంక తనకేం పని? ఆమె వెంట సామాన్లు పట్టుకుని చీరెలూ, Bag, కుక్కా....ఆమె లోపలికి వెడుతూ తనని కొన్ని గదుల గుమ్మాలముందే ఆగమని.

అని ఆలోచించుకుంటున్నాడు.

"ఆలోచించుకోండి. ఇంకా ఊహించుకోండి మీ చిత్తమైనన్ని. అబ్బా మనుషుల అభిమానాలూ అనుమానాలూ"

అని విసుక్కుని మళ్ళీ పాడుకుంటోంది.

ఇలా వాళ్ళ మధ్యనున్న సుహృద్భావం చెడింది. అతను వెళ్ళడం తగ్గిస్తున్నాడు. ఆమెకూడా నిరాశతోనూ ఉపేక్షతోనూ ఊరుకుంది. అదిగాక ఆమెకి చాలా పని. ఆమె మొదటి చిత్రం గొప్ప విజయవంతం అయింది. ఇంకా కొత్త Offers వొచ్చే సూచనలు గాలిలో ఎగురుతున్నాయి.

ఇంతలో ఆ చిత్రం మద్రాసులో విడుదలయింది. ఇదివరకు పత్రికలనిండా ఆమె పటాలు. ఇప్పుడు ఆమె మద్రాసు వీధుల గోడల పక్క కెక్కింది. ఒకటే సిగ్గు ఆమెకి.

"మనం వెళ్ళి చూడవొద్దూ?" అని అడిగింది సందేహంగానే.

"కాని"

"మనిద్దరికీ Pass తీసుకొస్తే వొప్పుకోరా మీరు?"

వొప్పుకోకుండా వుంటేనే ఘనతగా వుంటుందనిపించింది అప్పటికప్పుడే అతనికి.

మొదటినుంచీ ఆమె అదృష్టం తన చేతుల మీదుగా నడిచిందనీ, ఆమె జీవితం తనని పెనవేసుకుందనీ, స్థిరత్వంలో కాలం గడవకుండా వుంచే అంత ఆత్మ గౌరవంలో నిలిచేవాడా అతను? అదిగాక ఆమె సామాన్యురాలుకాదు ఇప్పుడు. అనేక వేలమంది సినిమా ప్రేక్షకుల కలలకి ఆధరపుపట్టు.

"అట్లాకాదు. మనం గూఢంగా వెడదాము, టిక్కెట్లు కొనుక్కుని Taxiలో పోదాం. సినిమా అయింతరవాత బసోటాలో భోజనం. ఏం?" అంది.

బసోటా! బసోటా భోజనాల సంగతి ఈమెకేం తెలుసు?

"బసోటా ఏమిటి?"

"బసోటా హోటల్ మీకు తెలీనట్టే!"

"నీకెట్లా తెలుసు?"

"మా డైరెక్టర్లు అనుకుంటూ వుంటారు, అక్కడ వాళ్ళ జీవితాలు తరిస్తున్నట్టు."

"మన జీవితాల్ని కూడా అక్కడే తరింపచేస్తేనేకాని ముక్తి లేదంటావా?"

"అంతకన్న ఏంలేక. పోనీ ఇంకో స్థలం చెప్పండి మీ కిష్టమయింది."

"సరేలే నీఇష్టం,"

ఇంతా హాలు దగ్గిరికి వెడితే వారం రోజులు దాకా స్థలం దొరకదన్నారు. టాక్సీకోసం చూస్తూండగా ఎవరో గుర్తుపట్టారు ఆమెని. 'కుసుమబాల' అని అరిచారు. గుంపు పోగయింది. రొష్టుబందు. ఆ సినీమాహాలువారు గుర్తించారు ఆమెని.

"మీరా?" అని ఆమెని లోపలికి తీసుకుపోయినారు.

అతను మిగిలిపోయినాడు. అందరిముందూ సిగ్గయి చప్పున గుంపులో కలిశాడు.

ఇంతేకదా? తనని వొదిలి వెళ్లిపోయింది. అనామకుడు గనక అతను. తనెవరు ఆమెకి—కాకపోతే?

ఇంతలో బుజాలమీదచెయ్యి. "పిలుస్తున్నారు మిమ్మల్ని" అని. వాళ్ళిద్దరికీ ప్రత్యేకంగా గది ఏర్పాటు చేశారు సినీమావాళ్లు. దాంతో మరింత కోపం అతనికి. తనని పిలవనంపకపోతేనేం? ఇంక తన పేరు కలుపుతారు ఆమె పేరులో!

ఫిల్ము ప్రారంభమయింది. ఇన్‌టర్‌వల్‌దాకా అతనికి వొళ్ళు తెరీలేదు. అంత ఐక్యమై పోయినాడు తెరతో. మధ్యలో దీపాలువెలిగినప్పుడు తన చెయ్యి ఆమె చేతిలో సహజంగాఉంది.

"ఏమిటి? ఏమిటి? అది నువ్వే! నువ్వు. నువ్వు....నీకు పోలికకి కూడా ఎవరూలేరు. నువ్వు అవతారం" అన్నాడు. అతనొక్కడేకాదు, ఆ ప్రేక్షకులందరిలో మాటనే అతనూ అన్నాడు. ఇంతఖ్యాతి గడించినా ఆమె, ఆ ఖ్యాతి అంతా తెరమీద కుసుమ బాలకి. ఆమెదికాదు. ఆమెని ఎరిగినవాళ్ళు స్టూడియోవాళ్ళు మాత్రమే. ఆమెది అంతవరకు చాలా గుప్తజీవితం. పైగా రంగులేని కుసుమని గుర్తించడం కష్టం.

మిగిలిన చిత్రాన్ని మెళుకువతో చూశాడు. అక్కడ ఆ అద్భుత లావణ్యవతి తనపక్కన కూచున్న స్త్రీ. అతని మనసు ఆ రెండురూపాల్నీ ఓక్షణం కలుపుకుంచి. ఓక్షణం విడతీసుకుంది. కాని అతని చెయ్యి గట్టిగా ఆమెవేళ్ల మధ్య వుండిపోయింది.

హాలువాళ్ళ కారులో ఇంటికి వెడుతున్నారు. అతని కళ్ళ ముందునించి ఆమె మెరుపు పోలేదు. లోకంలో మామూలు

మర్యాదగల స్త్రీ ఐవుంటే ఆమె, ఆమె పాదాలమీద కళారాధనతో అతను వాలి వుండునేమో! కాని అతను కారులో నడుంమీద చెయ్యేసి దగ్గిరగా తీసుకున్నాడు. హోటల్లో భోజనం చేస్తోకూడా ఆమెనించి కళ్లు తీసెయ్యలేదు అతను.

"ఎవరు నువ్వు!"

"మీరు నేర్పిందే"

"నేనా? నేనా?"

ఆరాత్రి అతను ఆ చీకటిగదిలో ఆమెమంచంమీదనే నిద్రపో.... లేదు, ఆమె కళ్ళనంక వెన్నెలలో చూస్తో.

వారం రోజుల్లో గోపాలపురంలో ఓ పెద్ద బంగాళా తీసుకున్నారు వాళ్ళిద్దరూ. కారు కొన్నారు. నౌకర్లని పెట్టారు. కొత్త చీరెలు, షోకులు, సూట్లు, వేషాలు. పదిరోజుల మార్పుతో వాళ్ళని గుర్తించడం కష్టం.

4

కొన్నాళ్ళు వాళ్ళిద్దరూ చాలాసుఖంగా గడిపారు. ఆమె మీద అతనికేమీ ప్రేమలేదు. కాని ఆతెరమీద చూసిన ఆ రాజకుమారిమీద అతనికి చెప్పరాని ప్రేమ; తలుచుకున్నంతమాత్రాన అతనివొళ్ళు పరవశమయ్యేది. తిరిగి తిరిగి ప్రయత్నించి ఆ రెండు రూపాలకీ సంబంధం కలుపుకున్నాడు. ఆమె అతన్ని ఇంటికి యజమానిని చేసింది. నౌకర్లు, డబ్బు, ఆజ్ఞలూ అన్నీ అతనివే. అతని మనసులో అతనిమీద అతనికి గొప్ప గౌరవం ఏర్పడింది. ఆకస్మికమైన అతని అదృష్టాన్ని చూసి అతనికే ఆశ్చర్యం.

ఆర్నెల్లూ నిమషాలమల్లే గడిచిపోయినాయి. ఆమె ఆదాయం అమితంగా పెరిగిపోతోంది.

ఆమెకి వ్యవధి తక్కువవుతోంది. ఇంటో వున్న కాలంలో ఆమెని కొత్తపార్టుకి తర్ఫీదుచెయ్యడంతో సరిపోతుంది అతనికి. వ్యవధి చాలక అతను తన ఉద్యోగం మానేస్తానన్నాడు. ఆమె ఏమాత్రం వొప్పుకోలేదు. వొప్పుకోకపోవడం వింతగానే అనిపించింది.

అతనిచిత్రంలో ప్రధానతారకి స్టూడియో మీద నిష్కారణంగా కోపం వొచ్చినందున ఆరాత్రికి షూటింగు ఆగిపోయింది. కుసుమ ఇంటోనే వుంటుంది ఆవేళ. అందుకని తొందర తొందరగా ఇంటికి వొచ్చాడు ఆమె కారులో. డ్రాయింగు గదిలో రేడియో పక్కగా కూచునివుంది ఆమె. ఆమె కుర్చీని ఆనుకుని ఒకఅతను మాట్లాడుతున్నాడు. ఇంకా దీపాలు వెలిగించలేదు. చీకటిచీకటిగావుంది గది. ఎవరూ కబురు పంపించకుండా లోపలికి రారనుకొంది ఆమె. అందుకని అతను లోపలికి రాగానే, కోపంగా

"ఎవరు! ఏంచేస్తున్నావు నాగప్పన్?" అంది నౌకర్ని.

"నేనే" అన్నాడు అతను, ఆశ్చర్యపడుతో.

కుర్చీ పక్కగా నుంచున్న మనిషి దూరంగా జరిగాడు. అతను లైటు వేసి ఎదురు కుర్చీలో కూచున్నాడు. కొత్తగా వచ్చిన అతను వుత్త బిచ్చగాడిమల్లే వున్నాడు. అతనివంక అయిష్టంగా చూసి మాట్లాడకండా వెళ్ళిపోయినాడు. ఆమె మేడ పైకి రాగానే.

"ఎవరది?" అని అడిగాడు.

"ఔచ్చం."

ఆమె అబద్ధం చెప్పిందని తెలిసింది అతనికి. కాని అంతకన్న తర్చవలసిన విధం తెలేక

"ఎందుకు రానిస్తావు అట్లాంటి వాళ్ళని?" అని తన గది లోకి వెళ్లిపోయినాడు.

అతని మనసు స్తిమితంగాలేదు. ఆ మనిషిని తానెక్కడో చూశాననిపిస్తోంది అతనికి. అతను ఇదివరకో రెండు మూడు సార్లు వొచ్చినట్టూ, మళ్లీ ఒకసారి వొచ్చినట్టూ నౌకర్లు మాటల ధోరణిలో అన్నారు. అంతేగాక ఆమె బాంకుబుక్కులో ఆమె అప్పుడప్పుడు వందా, రెండు వందలూ తీస్తున్నట్లు చూశాడు. ఇదివరకు అతనితో చెప్పకండా డబ్బు తియ్యడం ఎప్పుడూ జరగలేదు.

ఆమె నడిగితే, ఏదో ఖర్చులు వొచ్చాయి జ్ఞాపకం లేదు అనేసింది విసుగ్గా.

ఒక రోజు అతనూ ఆమే కారు దిగి హాలు లోపలికి వొచ్చేప్పటికి, ఆనాడు వొచ్చిన మనిషీ, ఇంకో అతనూ అప్పటికీ కూచుని సిగరెట్లు కాలుస్తో మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఆ మనిషి ఇప్పుడు శుభ్రమైనాడు. అతను సూర్యనారాయణ. పలకరించకండా ఎట్లా వుంటాడు అతను?

"ఏమిటీ మీరా! ఆ సాయంత్రం మిమ్మల్ని గుర్తుపట్ట లేకపోయినాను" అన్నాడు అతను.

"అవును, బట్లు వోడలవుతాయి. వోడలు బట్లు అవుతాయి" అన్నాడు అతను, వెనక్కి కూచుని సిగరెట్ పీలుస్తో. వాళ్ళని చూసి ఆ వొచ్చిన వాళ్ళు అట్లానే కాలన్నా కదల్చకండా హాయిగా

పొగరుమోతుగా కూచున్నారు. కొంతసేపు మాటల్లేవు. కాలే సిగరెట్టుముక్కని తివాసీ మీద పారేసి, సూర్యనారాయణ

"కుసుమా, నీతో వొంటరిగా మాట్లాడాలి." అన్నాడు

"టీ తీసుకొస్తారు." అంది ఆమె.

"నా కెట్లానూ పనివుంది, వెడతాను. టీ నాకు పైకి పంపించు" అని లేచాడు అతను.

ముందు ఆమెని 'కుసుమ' అనగానే అతనికి కళ్లు తిరిగాయి. ఇప్పుడు సరిగా నుంచోలేకపోయాడు.

ఆమె చప్పున లేచి అతన్ని ఆపి సూర్యనారాయణతో

"మాట్లాడేది ఇక్కడే మాట్లాడండి. రహస్యానికేముంది?" అంది, మొహం ఎర్రనౌతో.

"అట్లా ఐతే సరే. నేను మొన్న స్టూడియోలో చెప్పలా రాజమాణిక్యంగారు ఈయనే!"

రాజమాణిక్యంగారు ఒకసినిమా కంపెనీని float చేస్తున్నారు. దానివివరాలు అడుగుతోంది. కుసుమ తెలుసుకున్న తరువాత,

"మీరు ఏమంటారు?" అంది అతనివేపు తిరిగి.

"ఏవిషయం?"

"ఆయన చెప్పిన వివరాల విషయం."

"కానీ చెయ్యనీ, చూద్దాం. ప్రస్తుతం ఆయన మాటేగా ఆధారం?"

"నామాటలు అబద్ధమంటారా? కావలసిస్తే ఎల్లంగోలు రాజాగారిని—"

"అబద్ధమూ అనలేదు, నిజమూ అనలేదు. నాకు తెలియదంటున్నాను." అని.

"ఐనా నీకెందుకు ఈవివరాలన్నీ?" అని ఆమె నడిగాడు.

"దాంటో పదివేలు షేర్లుకొంటే, సూర్యనారాయణగారికి హీరోపాత్ర ఇస్తార్ట."

"సరే, ఆయనకి నమ్మకమైతే ఆషేర్లు కొని, ఆ హీరో పాత్రని వెయ్యమను"

"ఆయనికి డబ్బేదీ? నన్ను సహాయం చెయ్యమంటున్నారు"

"అట్లాగా!"

"మీ రేమంటారు?"

"పదివేలు ధర్మం చెయ్యాలనివుంటే, చెయ్యి"

"ధర్మంకిందకాదు, పెట్టుబడికింద"

"పెట్టుబడికింద ఏమీ లాభంలేదు"

"మీ కారణాలు!" అన్నాడు కోపంగా రాజమాణిక్యం.

"మీతో కాదు నేను మాట్లాడింది."

"నే నడుగుతున్నాను మిమ్మల్ని?"

"కారణాలు చెప్పనవసరంలేదు."

"ఆయినా ఒక్క కారణం చెపుదురూ?"

"మీ మాటలు వింటేచాలు, మీవంక చూస్తేచాలు, వేరే కారణం అక్కర్లేదు."

'ఆ' అని లేచాడు మీదికి వొచ్చేట్టు రాజమాణిక్యం.

"కూచోండి కూచోండి" అంది ఆమె.

టీ వొచ్చింది. తాగకుండానే లేచి వెళ్లిపోయినాడు.

అతను పెద్ద ఆలోచనలో పడ్డాడు.

ఆమె అపాయంలోకి నడుస్తోంది. తనకి తెలీకుండానే వీళ్ళకి తనమీద చనువు ఇచ్చుకుంది. తనేం చెయ్యాలి? ఆమె తనకు అంత అధికారము ఇస్తేనా? అంతవరకు తనేం అధికారం తీసుకోలేదు. అవసరం రాలేదు. ఇప్పుడు తాను కల్పించుకుని ఆమెని అదిలించి మేల్కొలపాలా? కాని ఆమెని ఒత్తిడి చేస్తే ఎంతవరకు ఆమె సహిస్తుందో! అనుమానం అతనికి. తనకెందుకని తప్పుకుంటే? కాని నిస్సహాయంగా ఆమెని వొదలడం అన్యాయం. అదిగాక ఆమె తన స్త్రీ! తనని అన్నిటికీ నమ్మిన స్త్రీ.

అరగంటకి ఆమె పైకి వొచ్చి అతని పక్కలో ముద్దుగా కూచుని, అసహజంగా నవ్వుతెచ్చుకుంటో

"మరీ పెంకివారౌతున్నారేం? అంతకోపమా? వాళ్ళేం చేశారు?"

"ఛీ వెధవలు. వాళ్ళని భరించలేను. ఐనా నీకేంపని వాళ్ళతో?"

"అదేమిటి? ఏదో కష్టంలో వుండి సహాయంకోసం వొస్తే ఇంతలో ఏం మునిగిపోయింది?"

"నేను కనుక్కున్నానుగా. ఆ రాజమాణిక్యం నమ్మతగ్గదే. నాకు కూడా చాలా నమ్మకం కుదిరింది. ఆమాత్రం పరులకి సహాయం చెయ్యకండా ఎట్లా బతకగలం?"

"చెయ్యి, నేను వొద్దన్నానా?"

"వొద్దనకపోతేనేం? చాలా అయిష్టంగా వున్నారు."

"ఉండనుమరి! సరదాకోసం బొంకునోట్లతో వంట చేస్తానంటే, ఇష్టం చూపుతానా మరి!"

"పోనీలెండి, ఏదో నా సరదాకి అడబ్బు ఇవ్వనీండి. ఇంక మనసులో ఏమీ వుంచుకోకండి."

"సరేకాని, ఆడబ్బుతో వాళ్ళ ముఖారవిందాలు నాకు కనపడడం మానుకుంటాయా?"

"ఆ, చెపుతాను."

"అంతే కాదు. నువ్వూ వొదల్చుకోవాలి"

"వాళ్లు వొస్తే నేనేం చెయ్యను?"

"నాకు వొద్దులు,"

"మరి వాళ్ళకి కోపం తెప్పించడం నాకిష్టంలేదు."

"నాకు కోపం తెప్పించడం?"

"ఏమి టా మాటలు? మీకూ వాళ్ళకీ సాపత్యమేమిటి?"

"నాకు లేదులే. నీకూ వాళ్ళకీ సంబంద మేమిటి?"

"ఏముందీ? ధనం కలవాళ్ళకీ, లేనివాళ్ళకీ వుండే సంబంధం."

"లక్షలున్నారు డబ్బులేనివాళ్ళు, కుంటివాళ్ళు, గుడ్డివాళ్లు."

"వాళ్ళకిచ్చేది వాళ్ళకి ఇస్తోనేవున్నాంగా. ఇంక మాట్లాడకు" అని ముద్దుపెట్టుకుని వెళ్ళిపోయింది.

ఆమె బాంకి బుక్కులో పదివేలు తరుగు.

పదిరోజులయిందో లేదో మళ్ళీ హాజరు సూర్యనారాయణ. ఈసారి మంచి విలువగల సర్జి సూటులో హాటు. నోట్లో చుట్ట. వొచ్చి చాలా పాతమిత్రుడి మల్లే వాళ్ళిద్దరితోనూ కబుర్లు చెపుతున్నాడు. అతను వెళ్ళాక, ఏమిటి మళ్ళీ వొచ్చాడంటే

"ఏమిటి మరీ అంత క్రూరంగా మాట్లాడతారు? పాపం ఏదో కొంచెం పెద్దమనిషితో కలిసి బాగుపడదామనే మనిషి"

అంతమాత్రం సహాయం చెయ్యకపోతే ఎట్లా? ఎందుకంత కోపం అతనిమీద? ఏం నీచుడా? అల్లరి చేశాడా? మరీ ఎవరినీ చూడ కండా స్నేహంచెయ్యకండా మనం వొంటరిగా బతకాలనా మీ ఇష్టం?" అని ఉపన్యాసం ప్రారంభించింది.

రెండురోజుల కో మాటూ, రోజువిడిచి రోజూ సూర్య నారాయణ వొస్తూనే వున్నాడు. ముందు వాళ్ళని డిన్నరుకి పిలిచాడు బసోటాలో. తాను విస్కీ తాగి, అతన్నికూడా తాగమని బలవంతంచేశాడు. తాగనంటే హాస్యం చేశాడు. తరవాత వాళ్ళింటోనే అప్పుడప్పుడు భోజనంచేస్తున్నాడు. వీళ్ళిద్దరూ బైలుదేరితే అతను మూడోవాడౌతున్నాడు. క్రమంగా అతని తాగుడు హెచ్చుతోందనీ తెలుస్తోంది. కాని, ఏ మాత్రమూ ఇతరులకి ఇబ్బంది కలగచెయ్యడు. జాగ్రత్తగా మసులుతాడు.

ఆ సూర్యనారాయణ కంపెనీని ఆమె ఎన్‌జాయ్‌చేస్తోంది. తనకెందుకు అతనంత పడడు? అని ప్రశ్నించుకున్నాడు అతను. ఆమెమీద ఏదో కొంత స్వతంత్రమున్నట్టు అతను ప్రవర్తించడం వల్లనేమో! తనకు తెలని వ్యవహారం ఏదోవుంది.

నెలరోజుల్లో వాళ్ళ ఇల్లు మామూలు నివాసమయింది సూర్యనారాయణకి. అతనికి ఏమి చెయ్యాలో తెలేదు. వాళ్ళ మేడమీద చేసే రిహార్సల్సులోకూడా జోక్యం కలగచేసుకొంటు న్నాడు సూర్యనారాయణ. ఆమె నటించిన చిత్రాలలో లోపాలు చూపి, తన సలహాకింద అవన్నీ సరిదిద్దుతానని చెప్పాడు.

ఓరాత్రి అతను ఆమెతో పెద్ద తగాదా ప్రారంభించాడు.

"మీకంత ఇష్టం లేకపోవడానికి కారణం కనపడదు

పోనీ మీకిష్టంలేదు గనుక ఆయన్ని పొమ్మందామంటే, ఎట్లా పొమ్మనాలో తెలీటంలేదు నాకు."

"మాట్లాడకు నువ్వు అతనితో."

"ఎట్లా, పలకరించే మనిషితో మాట్లాడకపోవడం?"

"నేను పొమ్మంటాను."

"అదేగా, వొద్దనేది నేను."

"సరేలే, అతనిట్లా వొస్తోవుంటే, నే నిక్కడ వుండడం కష్టమౌతుంది."

దాంతో ఆమె ఏడ్చింది.

"నేను నీ భార్యని కానుగనకనేకదా, అంత సులభంగా, ఉండను పోతను, అనగలిగావు?" అని.

"నాభార్యావే ఐతే ఇంతవాదన ఎందుకు? నిన్ను వాడి ముందే రెండు తన్ని, వాణ్ణి అవతలకి నడవమందును."

"అంతేగా మొగవాళ్లకి చాతనైనపని. తన్నండి పోనీ, మీకంత సరదాఐతే."

"తన్నను. అంతకన్న మంచిపని. నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటాను."

"నన్నా? మీకు భార్యవుందిగా"

"వుంటేనేం?"

నేనంత పాతకానికి వొడికట్టుకోను. పాపం, ఆమె ఏం చేసిందని, నేను ఆమెకి అంత ద్రోహం చేయడం?

ఆడవాళ్ళతో ఏ మొగవాడు వాదించ గలడు? అందుకనే తంతాడు.

"ఇప్పుడు నువ్వు చేసేదేమిటి?"

'నేనేం చేశాను? మీ భార్యని రావడానికి వీల్లేదన్నానా? రేపు పిలిపించండి."

"ఈ పరిస్థితుల్లో ఎందుకు వుంటుంది!"

"దానికి నేనేం చెయ్యను?"

"నేనేమన్నా ఆమె రావాలని అన్నానా?"

అంతటిలో విసుగెత్తి ఎక్కడ అసలు ప్రారంభించారో అక్కడ విడిచి వూరుకున్నారు.

వాళ్ళకి సూర్యనారాయణ పర్మినెంటు మిత్రుడైనాడని నిశ్చయమయింది. అదిగాక ప్రతిరోజూ అతను ఎక్కువ స్థలం ఆక్రమించుకుంటున్నాడు. ఏం చెయ్యాలి తను? అతను అసలు రాకూడదని పట్టుపట్టాలి. పడితే ఎటు మొగ్గుతుందో ముల్లు! ఎటువొగ్గనీ ప్రస్తుత స్థితిమాత్రం దుర్భర మనిపించింది అతనికి. భవిష్యత్తుకూడా తన ఉద్వాసనకే మొగ్గు చూపు తోంది. కాని తొందరపడకూడదని సుమతీ శతకం పద్యం చదువుకున్నాడు ఓసారి. కాని —

కదలని వాళ్ళని కాలమే కదలిస్తుంది.

ప్రతి వ్యవహారంలోనూ అతను ఏం చెప్పినా సూర్య నారాయణగారు ఇట్లా అంటున్నారు అని అంటుంది ఆమె. సూర్య నారాయణ సలహా ఎప్పుడూ తన సలహాకి సరిగా వ్యతిరేకం. చివరికి తాను చెప్పిన మార్గాన్నే వెడుతుంది ఆమె. కాని అది తన మీది ఘనతవల్ల కాక సూర్యనారాయణ సలహా అనర్థదాయక మని ఆమెకి తెలీడంవల్ల నేమోననిపించిది అతనికి.

ఆ చివరిరాత్రి డ్రాయింగురూములో ఆమే సూర్యనారాయణ చాలా ఉత్సాహంగా కబుర్లు చెప్పుకుని నవ్వుకుంటున్నారు. అరగంటనించి తనని పలకరించలేదు. లేచి పోదామా అనుకుంటూ వుండగా వాళ్లే లేచారు—

"స్తానంవారి విప్రనారాయణకు వెడదాం' అని.

వాళ్లిద్దరూ వెళ్ళిపోయినారు. భగ్గుమంది అతని ఆగ్రహం. రెండు నిమిషాల్లో ఆమె వెనక్కు వొచ్చి

'రారేం?' అంది.

"ఎక్కడికి?"

'ఏం విచిత్రం? వినటంలేదా మీరు?"

"విన్నాను. కాని వొస్తాననలేదే!"

ఈలోపల బైటనించి అతను కుసుమా అని కేకలు వేస్తున్నాడు.

"అయితే, రారా?"

"రాను."

"ఏం చేస్తారు వొంటరిగా? రద్దురూ!"

"నేను రాను...."

"కుసుమా" అని కేక.

"సరే మీ ఇష్టం."

అని వెళ్ళిపోయింది.

అంతే పావుగంటలో తనబట్టలు సర్దుకుని రిక్షాలో రైలు ష్టేషన్‌కి వెళ్లాడు—వాళ్ళ సొంతవూరికి ప్రయాణం.

* * *

౫

పెద్దసౌధం, దీపాలు, కారు, నౌకర్లు, మంచి వంటలు—ఇవన్నీ పొక్కసారిగా వొదిలి, పల్లెటూరిలో పడిపోయిన ఇంటో ముసలితండ్రిదగ్గర చేరాడు అతను. తడుముకున్నట్టు వుందిగాని చాలా శాంతిగా వుంది. ఆమెమీద పెద్ద ప్రేమ అతనికి ఎప్పుడూ లేదు. అందుకని ఏమీ బాధపడలేదు. అతని సొంతు నాలుగెకరాల పొలంవుంది ఆవూళ్లో. దానిసంగతే మరిచిపోయినాడు. తన పొలమూ తన తండ్రిపొలమూ సేద్యం ప్రారంభించాడు. ఇంటి దగ్గిర తన వితంతువు అక్క లక్షణంగా వొండిపెడుతోంది. కాలం హాయిగా గడిచిపోయింది.

ఆతని భార్యని తీసుకురావడానికి బంధువులు ప్రయత్నించారు గాని ఆమె రానంది. సినిమాలూ, పత్రికలూ ఏమీ లేవు ఆ పల్లెటూళ్ళో. క్రమంగా ఆ వూరివాళ్ళందరూ అతన్ని తమరిలో ఒకరిగా తీసుకున్నారు. దంపుడు బియ్యం అన్నం, కందిపప్పు, గేదెనెయ్యి, పెరుగూ—బాగా బలిశాడు అతను. అవసరమైనప్పుడు పొలంలో స్త్రీలకి ఏమీ తక్కువలేదు. ఆరోజుల శాంతి ఎన్నడూ ఎరగడు జీవితంలో అతను. ఇప్పుడు చాలా ధనవంతుడు. ఏచింతలూ లేవు అతనికి. కాని ఎక్కడో శాంతి తక్కువ. బుద్ధివున్నవాడు ఎవరైనా, నాలుగు ఎకరాల పొలం వుంటే దాన్ని వొదిలి ఇంకోపని తలపెట్టడు, పట్టణపు బొమ్మలవెంట ఎన్నడూ తిరగడు, అనుకున్నాడు.

సంవత్సరన్నర గడిచింది.

ఒక మధ్యాన్నం ఇదివరకుకన్న పెద్దకారులో వొచ్చింది, అకస్మాత్తుగా ఆ పల్లెటూరికి. సరాసరి మద్రాసునుంచి—పెట్రోలు రేషన్ రోజుల్లో. అతను పొలంలో వున్నాడు కుప్పలు నూర్పిస్తో. అక్కడికి నడిచివొచ్చింది. ఆమెవెంట పెద్ద గుంపు. అప్పటికి ఆమెని చాలా మరిచిపోయినాడు అతను.

"ఏమిటిది?"

"పద"

"ఎక్కడికి?"

"ఎక్కడికి? మద్రాసు."

"ఏంసంగతీ?"

"సంగతీలేదు ఏంలేదు, బైలుదేరండి."

"నేను రాను."

"వొస్తేనేగాని నేను పోను."

"వుండు, మళ్ళీ వస్తాను. యీ దిబ్బమీద కూచో నేను వొచ్చిందాకా."

అని పొలంలోకి కూలీల దగ్గరికి వెళ్ళిపోయినాడు. అతను తిరిగి వొచ్చేప్పటికి సూర్యుడు అస్తమించాడు. మాఘమాసపు మధురమైన గాలి వీస్తోంది వరిమోదులమీదనించి. ఆమాసపు సాయంత్రాల అందం, అల్లరి చేసి నిద్రకి కన్ను మూసుకునే అందమైన పాపాయిల కళ్ల కింద మాత్రమే చూడగలం. అతను చమటవొంటితో వొచ్చి కూచోగానే

"ఏంబతుకు ఇది?" అంది.

"చుట్టూ చూడు."

ఎదురుగా శుక్రుడు ధగధగమంటున్నాడు.

"సరే లేండి, ఆ ఇల్లు ఆ మనుషులు!"

"సినీమావాళ్ళకన్న అన్యాయమా?"

"కాని మీరెట్లా వున్నారు ఇట్లా?"

"చాలా హాయిగా"

"మీరు రావాలి"

"ఎన్నటికీ రాను"

"నామీద కోపం పోలేదా మీకు?"

"మళ్ళీ రాతలుచుకుంటే ఆలోచించాలి. కాని నాకెందుకు? కోపమూలేదు, ఏమీలేదు."

"మీరు రానిది నేను పోను."

"వుండమంటినిగా!"

"నా పనులో?"

"వెళ్ళు!"

"వెళ్ళను, మీ ఇంటోనే వుంటాను."

"ఏం తింటావు? కందిపప్పు, తోట కూరా...."

"ఓ తింటాను"

"ఇంకేం? వుండు."

"ఎంతకాలం?"

"సూర్యనారాయణ రానంతకాలం."

"అదీ, అట్లారండి. అక్కడవుంది మీకోపమంతా"

ఆమెవంక చూస్తున్నాడు. ఆమెకి అందం వొస్తోంది, పరిస్తితుల మహిమ. నీతో చదువుకుని, నీచేత తన్నులు తిన్న కుంక——వాడు ఓ డాక్టరైతే ఆ కాసిని ఏళ్ళల్లో ఆ బాధ్యతా ఆ జ్ఞానమూ, అతన్ని ఎంతమార్చేస్తాయి? అకస్మాత్తుగా ధనం

వొస్తే, ఆరు నెలల్లో మనిషికి ఘరానాషావుకారుబరువు వొస్తుంది. అందువల్లనే ధనానికీ, విద్యకీ, అధికారానికీ అంత విలువ ప్రపంచములో. అవి వుండడమనేదేకాదు, అవి మనిషికి ఇచ్చే పాలిష్, నాగరికతవల్ల.

"వున్నాడా?"

"లేడు. ఇప్పుడే పోయినాడు."

"ఎందుకుపోయినాడో పాపం."

"పోలీసుల్ని పిలిపిస్తానని బెదిరిస్తే."

"ఎందుకు అంత ఘోరమైనపని చేశావు?"

"తాగుడు ఎక్కువైతే...."

"ఓ నువ్వేం చేస్తున్నావు?"

"మీకు తెలీనట్టు"

"నాకెట్లా తెలుస్తుంది!

"అదేమిటి? పత్రికలా?"

"మావూరు ఏవీ రావు"

"బావుంది. మామూలుపనే. ఎక్కడా వూపిరాట్టంలేదు. సినిమా పుస్తకాలు తెచ్చాను ఈనెలవి. కారులో వున్నాయి. చూపిస్తాను."

"మరి ఇప్పుడు తీరుబడి ఎట్లాఅయింది?"

నవ్వింది.

"మూడురోజుల్లో మద్రాసులో వుండకపోతే అరడజను డైరెక్టర్లు పరుగెత్తుకుని వొస్తారు ఈవూరు. మిమ్మల్నీ నన్నూ కట్టిపడేసి తీసుకుపోతారు."

"నన్నెందుకు?"

"మీరులేంది నేను రానంటే."

"సరేలే ముందు పద. రాత్రికి భోజనం చెప్పి చేయించాలి నీకోసం."

అని మాట్లాడుకుంటో పొలాల్లోనుంచి నడిచివొచ్చారు. ఎత్తుమడమల చెప్పులతో ఆమె మెరకపల్లాలలో జారుతూవుంటే అతను ఆమెని పట్టుకుంటో. వాళ్ళ వెనక గుంపు.

భోజనం ఆమెకి వేరే వొడ్డించారు కులభేదం ప్రకారం. కాని పడకలకి కులభేదం పాటించరు ఎంత శ్రోత్రియులూ. దృష్టిదోషం లేదు, ఎంగిలిదోషం లేదు -- ఏశాస్త్రంలోనూ ఆవిషయంలో.

రాత్రి నిద్రలో అతను ఏ నందనవనాల్లోనో తేలిపోతు న్నాడు గొప్ప సెంటు సౌరభాల్లో. పదిమంది అప్సరసలు అతన్ని కావిలించుకుని ఒక్కసారిగా పదిమందీ అతన్ని మానభంగం చెయ్యాలని ఆతృతపడుతున్నారు. సగం తెలివి వొచ్చి, పది దేవతాపాత్రలు ధరించిన ఆమె, ఈలోకం వాస్తవంలో కల్పి స్తున్న ఇంద్రజాలమని సగం తెలుసుకుని, ఆ అమృతానుభవం ఎక్కడ ఈలోకంమల్లే సాధారణమౌతుందో నని ఆలోకంలోకి వెళ్ళిపోయినాడు.

ఆరాత్రే నిశ్చయమయింది అతనికి, ఆమెతో వెళ్ళక ఎట్లానూ తప్పదని.

తెల్లారకట్ట; కిటికీ పక్కన విచ్చిన పారిజాతపు సువాస నల్లో కోవెల అరుపుల్లో, కిటికీలోకి తొంగి చూసే చందమామ వెలుగులో, ఆమె అతని రొమ్ముమీదనించి తలని తప్పించు కుని, మర్యాదగా తన పక్కమీదికి వెళ్ళిపోయింది.

ఆపూళ్ళో పొద్దున్న కాఫీలేదు. ఆమెకి తలనొప్పి— పొరుగూరికి మనిషిని పంపారు కాఫీపొడరుకోసం. ఆమె మద్రాసుపోదామని పోరు.

రాత్రి ఆమె పెదవుల మధ్య ముద్దుమాటలు రహస్యాలు పలికిన అతని నిరాకరణలో నిన్న సాయంత్రపు బల మేదీ!

"నారాణీ, నా కోయిలా, నా లిల్లీపుష్పం," అని అతనూ,

"నారాజా, నాదున్నపోతూ, నాముళ్ళకంతా" అని ఆమె.

అంటో అర్ధరాత్రి డ్యూయెట్ పాడుకున్న తరవాత, తెల్లారి ఎట్లా కఠినంగా మొహం తిప్పుకోగలడూ? అతనేం విశ్వామిత్రుడా, దుష్యంతుడా?

కాని రాత్రి అమరత్వంలోంచి, స్వప్నలోకంనించి, వాస్తవత్వంలోకి కళ్ళుతెరిచారు. స్వప్నంలోంచి వాస్తవంలోకా, వాస్తవంలోంచి స్వప్నంలోకా, లేక సుందర స్వప్నంలోంచి నిస్సారస్వప్నంలోకా! అది మహాఋషులు తేల్చవలసినవిషయం.

మొత్తానికి వాళ్ళ మామూలు దుష్టప్రపంచంలో, పాతజ్ఞాపకాల రోషాలూ, ముందు జీవితం మీద భయాలూ అలుముకున్నాయి అతనిమనసుని.

"నేనువొచ్చి ఏంచెయ్యను? మళ్ళీ ఉద్యోగం ఇప్పిస్తావా"

"కాదు మీరు పత్రికలు చదవకపోవడం అనర్ధమొచ్చింది. నేనే ప్రొడ్యూసర్ కాబోతున్నాను."

"ఐతే"

"మీరు డైరెక్టరు నా చిత్రాలికి."

"నేనా? నాకేం చాతనవుతుంది?"

"అదేమిటి? అన్నిచిత్రాలు అంత విజయవంతంగా తీసి ఈ నా డిట్లా అంటున్నారేమిటి?"

అని బిగ్గరిగా నవ్వింది.

"సరేలే. నిజం మాట్లాడు."

"నిజమే. ఇప్పుడు చిత్రాలు తీస్తున్న డైరెక్టర్లకి ఏం చాతనవును? మీకంతమాత్రం చాతకాకపోతుందా?"

"ఎందుకు నన్ను తీసుకుపోయి నువ్వు నన్ను పైకినెట్టడం? ఏమీ ఉపయోగం, అర్హతా, అవసరం లేకుండా నేను వొచ్చి తక్కిన వేషాలమల్లేనే ఓడైరెక్టరు వేషం వెయ్యడం? నువ్విచ్చిన ఉద్యోగం నీదయమీద ఆధారం. మళ్ళీ నే నా ఇరుకులో పడ తలుచుకోలేదు."

"కాని నా సంగతేమిటి?"

"నీ సంగతేమిటి?"

"మీకు తెలీదా? మీరు నన్ను వొదిలివెళ్ళినచోటనే ఉన్నా నన్నమాట. కొత్తపార్టు నాకు అర్థంకావటంలేదన్నమాట. మీ అవసరం తెలిసిందా?"

"అందువల్లనా ఈ ప్రేమనటన నామీద?"

ఆమె కన్నీళ్ళుపెట్టుకొని లేచిపోయింది. అతను వెంటపడి,

"నేనన్నదాంటో తప్పేముంది?" అని అడిగాడు.

"ఈ విషయాలు వుత్తవాదనతో అర్థమయ్యేవికావు. నాకు మీకైన అవసరం ఎట్లాంటిదో గుర్తించకపోతే నేనింక ఏం చెప్పి మిమ్మల్ని నమ్మించగలను? నా అవసరాన్నిపట్టి మీమీద ప్రేమ చూపుతున్నానంటే నేనేం జవాబు చెప్పగలను? మీ హృదయానికి నిజం తెలియాలిగాని?"

ఆ సంగతి లోపల ఎక్కడో అతనికీ తెలుసు.

"మరి మళ్ళీ సూర్యనారాయణలు తటస్థించరని నమ్మక మేమిటి?"

"సూర్యనారాయణ ఒక్కడే గనక."

"ఈలోకంలో అట్లాంటివాళ్ళకి తక్కువేముంది."

"లేదు. కాని నాకు నిజజీవితంలో చిన్నప్పుడు నాకు కట్టిన మొగుడు ఒక్కడే గనక. అతనే సూర్యనారాయణ."

ఆగిపోయినాడు అతను.

"పాతివ్రత్య మనండి. దుష్టుడే! తోసుకువొచ్చాడు. మీచేత తన్నించడం తప్ప గత్యంతరంలేదు, అతన్ని వొదుల్చుకోవాలంటే. భర్త అనే పదంమీది గౌరవమనండి. స్కాండల్ అంటే భయమనండి. ఏంచెయ్యకపోయినాను. మీ మీదకూడా కొంత కోపమే ననుకోండి. అంతమాత్రం కొంచం వోపికా, నామీద నమ్మకం మీకెందుకు లేకపోవాలని! మీరు అతన్ని తంతే నా రహస్యం బైటపడుతుందనీ."

"నాతో ఆ రహస్యం చెప్పేసివుండకూడదూ?"

"ఆహా! ఏం నంగనాచిలాగు మాట్లాడతారండీ! చెపితే మా ఇద్దర్నీ ఆశీర్వదించి రైలెక్కరూ?"

పూర్తిగా లొంగిపోయినాడు అతను.

మర్నాడు ఆమెతో కారెక్కాడు.

తండ్రీ అక్కా ఒక్కమాటనలేదు. అక్కడే ప్రేమగల బంధువుల ఆధిక్యత. ఏకష్టసమయంలోనైనా వాళ్ళ అండను చేరవొచ్చు. మళ్ళీ ఏ ప్రశ్నా లేకుండా వాళ్ళని వొదిలిపోవొచ్చు. అందుకనే తల్లిదండ్రుల ప్రేమకి అంత ఆధిక్యత నిస్తారు.

తక్కిన కథ మీఅందరికీ బాగా విదితం. మమ్మల్ని మర్యాదచెయ్యవలసిన అవస్థపట్టింది పాపం మీకు. మీఇళ్ళకు మమ్మల్ని పిలవాలి. మీరు పిలిచినా పిలవకపోయినా మాఇంటికి రావడం తప్పడంలేదు మీకు. మాఇంటికి వొచ్చి మీరు మమ్మన్ని గురించి ఏం మాట్లాడుకుంటారో తెలుసు మాకు. ఎట్లా తెలుసు నంటే, మావంటి వొదులు దంపతుల్ని గురించి మీరేంమాట్లాడుతో వుంటారో వింటోనే వున్నాంగా! పెళ్ళి అయిందంటే ఇంక వాళ్ళ సంగతి మాట్లాడటానికి ఏమి వుండదు. వాళ్ళు ఏ బూతు ప్రమే యమూ లేకుండా ఏదో పవిత్రంగా ధర్మ సంస్థాపనలో లోకసం గ్రహం చేసుకుంటూవుంటారు.

ఆ పనినే ఏదో చాలా లంపటంగా నీచంగా, పశువుల మల్లే చేస్తారు పెళ్లికాని వాళ్ళు. మమ్మన్ని వెక్కిరించుకునే సంతోషం మీనించి తీసివెయ్యడం మాకు ఏమీ సంతోషంగా లేదను కోండి. ఎదటవున్నవాళ్ళల్లో చాలామంది ఒకేమనిషితో ఒకే పక్కమీద నిద్రపోవటంలేదన్నసంగతి ఈ పవిత్ర వివాహ సమయంలో మనం ఎవరం దాచుకో నక్కర్లేదు.

ఇంతకీ బిల్లుప్రకారం, నాభార్య నాతో కాపురం నిరాకరిం చినది కనక విడాకులివ్వ వొచ్చు. కాని సూర్యనారాయణకే అట్లాంటి నోటీసు వెడితే ఒక్కగంతున దూకుతాడు ఆమెవొళ్ళో. అందుకని అతన్ని ఇంకోపద్దుకిందికి తీసుకొచ్చారు. అతన్ని మా ఇంటికి మిత్రుడికింద ఆహ్వానించాము. అతనికి అడక్కుండానే చెక్కులు ఇచ్చాము అతి ప్రేమతో. పర్యవసానం? మితిమీరిన తాగుడు. ఆ మూలంగా అతనికి విడాకులివ్వడం

చాలా సులభమయింది. ఆ మహానుభావుడు కోర్టులో అతను పలికిన బూతులు, పత్రికాధిపతులు పూర్తిగా సూచించారు.

ఎందుకు చెప్పాను ఈ కథ?

మీలో అనేకమందికి దీంటో ఏదో ఓ భాగమన్నా మార్గ దర్శకంగా వుండకపోతుందా అని.

ఇంత క్షమతో మీరు నా కథ విన్నందుకు వందనాలు.

ఈ కథనించి నేనో విషయం తెలుసుకున్నాను. ఆ, ఒక్క నిమషం వోపికపట్టండి, మీకోసం పక్కగదిలో, ఐస్క్రీం, పలహారాలూ తయారుగావుంచుతున్నారు. ఆ సంతోషంలో ఇది వినండి. వెళ్ళిపోవొచ్చు. నేను చిత్రాలకి విజయవంతమైన దర్శకుణ్ణి ఐనానంటే, లోకంలో ఏ మనిషైనా దర్శకుడు కావొచ్చునని వేరుగా రూఢిచెయ్యనక్కర్లేదు. కాని ప్రతిమనిషీ కాలేడు. ఎందుకంటే నాకూ చాలామంది తక్కిన వాళ్ళకీ ఒక్క భేదముంది. అది నన్ను ప్రేమించే స్త్రీ నాకిచ్చిన ఆత్మబలం, విశ్వాసం! ప్రేమగల స్త్రీలు ఈ కాలంలో పురుషుడిలో వుండే లోపాల్ని జాగ్రత్తగా వెతికి, అతను ఎందుకూ అసమర్థుడనీ, ఒక వేళ అతను ఏ ఉద్యోగంలోనో, కళలోనో కొంత అధిక్యతను సంపాయిస్తే, అది ప్రజల మూర్ఖత్వంవల్లనో, అతను చేస్తున్న మోసంవల్లనో, తటస్తించిందనీ, వాదించి, తమ భర్తల ధైర్య స్థైర్యాన్ని గుంజి, చంపడంలో తమ ప్రేమాధిక్యతని నిరూపణ చేసుకుంటున్నారు. కాని ఏ అదృష్టంవల్లనో, ఈ కుసుమ నాలో విశ్వాసాన్ని ప్రతిష్టించి, నన్ను రగిల్చి, సాధారణమైన మాన వుణ్ణి ఒక ప్రతిభావంతుణ్ణి చేసింది. అదీ భేదం.

ఇక మనం లేవవచ్చు.

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA130B116
పుస్తకం పేరు	~~సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ 24వ మహాసభ నిర్ణయాలు~~ [illegible]
తారీఖు	30/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	103
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	102
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Habeeba
పేజీలు విడదీసినది	Rohith
స్కాన్ చేసినది	[illegible]
పరీక్ష చేసినది	HASEEMA
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good